

Ishonch

2019 йил 24 январь • пайшанба • № 13-14 (4143)

Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси нашри • Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган • www.ishonch.uz • e-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

ТАШРИФ ДОИРАСИДА ЭРИШИЛГАН КЕЛИШУВЛАР ЎЗБЕКИСТОН МАНФААТИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Ўзбекистоннинг ташқи сиёсат соҳасидаги ислохотлари, барча мамлакатлар билан ўзаро манфаатли ҳамкорликни мустахкамлаш йўлини танлагани юртимиз равнақи ва халқимиз фаровонлигини юксалтиришга хизмат қилмоқда. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Германия Федератив Республикасига расмий ташрифи давомида бу яна бир қарра исботини топди.

Ташриф давомида Берлин ва Мюнхен шаҳарларида бўлиб ўтган олий даражадаги музокараларда ўзаро манфаатли шериклик муносабатларини янги босқичга кўтаришга қаратилган муҳим келишувларга эришилди. Бу ўзбекистондаги ислохотлар Германияда ҳам катта қизиқиш уйғотаётгани, ушбу мамлакат юртимиз билан савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорликни мустахкамлаш, иқтисодиётнинг етакчи тармоқларига илғор технологияларни янада кенг жорий этишга интилаётганининг яққол намоёни бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Германияга расмий ташрифи доирасида Мюнхен шаҳрида ушбу мамлакат етакчи компа-

ния ва банклари раҳбарлари билан учрашуви бу борадаги ҳамкорликни янада фаоллаштиришга янги суръат бағишлайди.

Учрашувда «Сименс», «Тиссен Крупп», «Фольксваген», «Кнауф», «Клаас», «МАН», «Дойче Банк», «Линде Групп», «Фальк Порше Техник», «Атлас Интернешнл», «Тенова», «Гизике-Дэвризент», «Паппенбург», «Ойлер Гермес», «Дойче банк», «Коммерцбанк» каби Европа ва жаҳон бозорининг етакчи компаниялари, молиявий тузилмалари раҳбарлари иштирок этди.

Унда бугунги кунда Ўзбекистонда амалга оширилаётган туб янгиланиш ва ислохотлар, айниқса, иқтисодиётнинг эркинлаштирилаётгани мамлакатимизнинг изчил ривожланиши ва

аҳоли фаровонлигининг юксалиши учун шарт-шароит яратилгани таъкидланди.

Германия дунёнинг юксак ривожланган, улкан савдо-иқтисодий ресурслар, кенг инвестицион салоҳият ва илғор технологик ишланмаларга эга давлатларидан биридир. Ўзбекистоннинг бой табиий ресурслари, юқори даражадаги инсон капитали, тармоқланган инфратузилмаси, қулай инвестиция муҳити Германия билан савдо-иқтисодий алоқаларни янада кенгайтиришга жиддий асос яратмоқда. Бундан ташқари, Ўзбекистон Марказий Осиёда нафақат қулай географик жойлашуви, балки ижтимоий-сиёсий ва макро-иқтисодий барқарорлиги билан ҳам ажралиб туради. Шунинг-

дек, Германиялик ҳамкорлар Ўзбекистоннинг иқтисодиёт тармоқларини техник ва технологик жиҳатдан модернизация ва диверсификация қилишга йўналтирилган пухта ўйланган сиёсий интилишини юқори баҳолайди.

Мамлакатимизда хорижий инвесторлар учун қулай имкониятлар яратилаётгани алоҳида қайд этилди. Инвесторларнинг фаолиятини рағбатлантириш ва ҳимоя қилиш учун зарур меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Бизнес ривожини йўлидаги тўсиқлар бартараф этилди, ташқи савдо ва божхона-тариф назорати сезиларли қисқартирилди.

Хорижий инвесторлар билан беvosита мулоқот қилиш мақсадида амалга оширилаётган ислохотларни маслаҳат ва экспортлик жиҳатидан қўллаб-қувватлаш, долзарб масалалар, жумладан, мамлакатда инвестиция муҳитини янада яхшилаш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш учун Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурида Эксперт кенгашини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

2

САММИТ ЯКУНЛАРИ: СТРАТЕГИК ШЕРИКЛИК МУНОСАБАТЛАРИ ЯНАДА МУСТАХКАМЛАНАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев жорий йил 17-18 январь кунлари Ҳиндистон Бош вазири Нарендра Моди билан таклифига биноан ўшбу мамлакатда бўлиб, «Жўшқин Гужарат» IX халқаро инвестиция саммитида иштирок этди.

Мазкур ташриф икки мамлакат ўртасидаги ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантириш бўйича бошланган мулоқотнинг мантиқий давоми бўлди.

Ўзбекистон Ҳиндистонни Жанубий Осиёдаги асосий ҳамкорларидан бири деб билади. Шу боис, нафақат Ҳиндистон каби иқтисодиётнинг етакчи тармоқларида ривожланишга эришиш, балки халқаро ва минтақавий ташкилотлар доирасида мулоқотни йўлга қўйиш учун ҳам Нью-Дехли билан ҳамкорликни янада мустахкамлашга интилоқда.

Ўз навбатида, Ҳиндистон ҳукумати Марказий Осиёдаги муҳим шерик сифатида мамлакатимиз билан савдо-иқтисодий, инвестициявий, транспорт-коммуникация алоқаларини кенгайтиришдан манфаатдор. Нью-Дехли минтақавий ва халқаро масалаларни ҳал этишда Ўзбекистоннинг миллий манфаатларини ҳисобга олади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Шавкат Мирзиёев ўтган йили Ҳиндистонга ilk давлат ташрифини амалга оширди. Ташриф доирасида турли соҳаларга оид 20 га яқин келишув имзоланди. Томонлар ўзаро товар айланишини бир миллиард долларга етказиш бўйича келишувларга эришди.

Давлатимиз раҳбарининг навбатдаги ташрифи сўнгги 4 ой ичида Ҳиндистонга амалга оширилган иккинчи ташриф бўлди. Бу икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик изчил ривожланиб бораётгани ва ўзаро манфаатлар мавжудлигидан далолат беради.

Ҳинд таҳлилчиларининг фикрича, Шавкат Мирзиёевнинг «Жўшқин Гужарат» халқаро инвестиция саммитидаги иштироки Ўзбекистон Ҳиндистон ҳукумати учун алоҳида аҳамият касб этишини намоён этди. У қуйидаги жиҳатларда намоён бўлди.

2

Тўғри сўз тўғри иш деб очасидир

Хўжайли тумани ҳоқими Женис ЕРМАШЕВга очиқ хат

Хўрматли Женис Маратович!

Сиз туманга яқинда раҳбар бўлиб келган бўлсангиз-да, кўпчиликнинг ишончини қозonganингиздан хабаримиз бор. Сизнинг сўз-ҳаракатингиз билан бу ерда қўллаб-қувватлашчи бўлиб келган камчиликларнинг ҳал этилиши Сизнинг чекинган тушгани ҳам бор гап. Утган даврда туманда раҳбарлар тез-тез ўзгараверди, ечимини кутаётган муаммолар эса тўпланиб қолди. Утган 3-4 йил оралиғида туманда беш марта ҳоқим ўзгариб, икки нафар ўринбосар ҳоқим вазифасини вақтинчалик бажарувчи сифатида фаолият юритди. Келган раҳбарлар орасида Хўжайлининг пост-у баландини билиб улгурмаганлари ҳам бўлди. Бу ўринда «утган ишга саловат» дейишга мажбурмиз. Тумандаги қабрлар кўнимсизлигини чеккага суриб, ечимини кутаётган долзарб масалалар борасида фикр юритайлик.

Хўрматли Женис Маратович!

Утган йили қўбулхонамизда бўлган вақтимда икки масала юзасидан мунозабат этган эдим. Биринчиси: «Ishonch» газетасининг 2018 йил 23 июнь кунги 74 (4047)-сонидан чоп этилган «Тўхтанг: қурилишда «қизил чизик». Унга риоя қилмаслик нафақат шаҳарсозлик талабларига зид, балки «кўча ҳақи»га хиёнат ҳамдир» сарлавҳали мақолада Сабикулов кўчасидаги пивдалар йўлакчаларининг айрим хонадон эгалари томонидан томорқа ерларига қўшиб олингани сабабли йўловчилар, айниқса, мактаб ёшидаги болалар машина йўлидан юришга мажбур бўлаётгани борасида сўз юритилган эди. Ушбу мақолада истиқомат қиладиган Б.Ернйозовнинг мунозабатига асосан 15-мактабга ўқишга борадиган болаларнинг ота-оналари пивдалар йўлакчалари йўқлигидан хавотирга тушаётганини баён этган эдик. Ушанда, автотуловлар тинимсиз қатнайдиغان гузар йўлга машиналар тезлигини пасайтирувчи йўл белгиларини ўрнатиш ва пивдалар йўлакчаларини тартибга келтиришга ватда берган эдингиз. Бироқ у қўруқ ваъдалигича қолди.

Иккинчиси: давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 20-21 январь кунлари Қорақалпоғистонга ташрифи давомида Хўжайли шаҳри Мустақиллик кўчасида 20 та 3 қаватли турар жой барпо этиш вазифаси белгилаб берилган эди. Лекин 15-сонли турар жойни бунёд этиш ишларида маблағ масаласи ҳал этилмагач, Хўжайли тумани ҳоқимининг 2018 йил 25 сентябрдаги 1313-09-сонли қарори билан қурилиш ишлари аввалги нудратчи «Регионал индустриал инвест» МЧЖдан «Меъмор Хўжайли» МЧЖга олиб берилгани хабар қилинди. Қурилиш ишлари бажариладиган ҳудудда жойлашган 4 та хонадон эгаларига тўланадиган компенсация пуллари 2018 йил ноябрь ойининг охиригача ҳал этилиши маълум этилди. Туман ҳоқимининг қарорига ишониб, тахририятга Хўжайли шаҳрида яшовчи фуқароларнинг йўллаган мунозабати учун жавоб ҳам берганимиз. Афсуски, шу кунга қадар қарор ижроси таъминланмади.

Шаҳарсозлик кодексининг 5-моддасида «Ҳар бир фуқаро қулай яшаш ва фаолият кўрсатиш муҳити билан таъминланиш ҳуқуқига эга», деб кўрсатилган. Лекин Хўжайли шаҳридаги Мустақиллик кўчасидаги баъзи бир хонадон эгалари бундай ҳафсатга эга эмас. Аҳоли ер участкалари чегаралари (қизил чизик) билан қурилиш тартибига солиш чизиклари орасида маълум оралиқ жой ташланмаганидан фуқаролар зарар кўрди. Туман ҳоқими 13-сонли кўп қаватли турар жойнинг қурилиши учун рухсатнома беришда лойиҳа-смета ҳужжатларига эътибор берган-у, аҳоли ҳавфсизлигини таъминлаш масаласида назоратни унутган. Туман архитектура ва қурилиш бўлими ходимлари ўз вазифаси доирасида фаолият юритиб, ҳоқимликка шаҳарсозлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан назорат ўрнатишни тавсия этганида, 4 та хонадон эгалари жабр кўрмаган, бузиладиган иморатлари учун компенсация пуллари ҳалигача ололмаётган фуқаролар нудратчилар устидан қўллаб-қувватлаш идораларга шикоятлар ёзмаган бўлар эди.

Хуллас, қайд этилган муаммолар ҳануз ўз ечимини кўтиб турибди. Шу боис, уларни яна бир бор эслатишни жоиз топдик. Умид қиламизки, бу гал тилга олинган масалалар ҳал этилади. Зеро, тўғри сўз тўғри ишнинг деб очасидир.

Ортиқбой МАМУТОВ,
«Ishonch» муҳбири

Сурхондарё вилояти

Касаба уюшмалари ҳаёти

Юртимизда барча соҳаларда тўзғаришларнинг самарали амалга оширилишида халқ билан яқиндан мулоқот қилиш, одамларнинг дард-у ташвишлари, ҳаётини муаммоларини жойида ҳал этиш бўйича ўзига хос янги тизим яратилгани муҳим ўрин тутмоқда. Бу ҳар бир раҳбар зиммасига Конституциямизда ўз ифодасини топган асосий мақсад – инсон манфаатларини ҳар томонлама таъминлаш вазифасини юклайди. Ислохотлар касабаси уюшмалари фаолиятини ҳам янгилаш маъно ва мазмун билан бойитаятир.

«Одамларни рози қилиш – устувор мақсадимиз»

– дейди Сурхондарё вилояти касабаси уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раиси Абдукарим Аҳмедов

– Воҳамиздаги 2800 дан зиёд қорхона, ташкилот ва муассасаларда меҳнат қиладиган 400 мингдан ортиқ, нодавлат секторда фаолият олиб бораётган 285 минг нафардан ортиқ ходимларнинг ижтимоий ҳимояси таъминланиши, соғломлаштирилиши, уларга муносиб иш шароитлари яратилишида ташкилотимизнинг ўз ўрни бор, – дейди Сурхондарё вилояти касабаси уюшма ташкилотлари бирлашмаси

кенгаши раиси А.Аҳмедов. – Чунончи, Бош келишув асосида вилоят ҳоқимлиги, бирлашма кенгаши ва Савдо-саноат палатаси ҳудудий бошқармаси ўртасида ижтимоий-иқтисодий масалаларга оид минтақавий келишув имзоланиб, касабаси уюшма хизмати олинган 12036 та юридик шахснинг 12029 тасида қабул қилинган жамоа шартномалари асосида жами 294246 нафар ишловчининг манфаатлари қамраб олинган. Жамоа шартно-

маларига ходимларнинг ҳақ-ҳуқуқлари ҳимоясини кучайтирувчи меъёрлар, иш ҳақи миқдорини оширишни назарда тутувчи бандлар, иш вақти ва дам олиш вақти соҳасида қўшимча имтиёзлар, ижтимоий ҳимояни кенгайтириш чоралари киритилиши натижасида ўрта ҳисобда бир ходимга йил давомида сарфланган маблағ 1 миллион 623 минг сўмни ташкил этмоқда.

2

Самарқанд вилояти

«Кеб қолинг, бурга дори бор...»

Латифанамо ҳангома. Қадимда бир киши тупроқ тўла қопни бозорнинг ўртасига қўйиб, бақира бошлабди: «Кеб қолинг, бурга дори бор...». Бир зумда оломон унинг «дори»сини талашиб-тортишиб харид қилибди. Орадан бир неча кун ўтгач, у яна бир қоп тупроқ билан бозорга келибди. Шунда уни одамлар ўраб, қийнов-қистовга олишибди:

– Биродар, дорингиз оддий тупроқ экан-ку, бир донга ҳам бургани ўлдирмади.
– Ўзингиз дорини қандай қўллашни сўрамадингиз-ку, – дебди боғия киши.
– Тўғри, айб ўзимизда. Шошиб харид

қилибмиз-у, буёғини суриштирмабмиз, – дея хатоларини тан олибди мижозлар.
– Айтинг, қай тахлит ундан фойдаланамиз?
– Йўли жудаям осон, – дебди «дори-фуруш». – Бургани ушлайсиз. Ўнг ёки чап томондаги оёқчаларидан бирини аста

қўтарасиз. Қўлтигининг тагидан тирноқ билан қитқиласиз. Бурга «воҳа-ҳа-а» деб кулганида оғзига доридан бир чимдим ташлаб юборасиз. Тил тортмай ўлишига мана мен кафил.

8

ТАШРИФ ДОИРАСИДА ЭРИШИЛГАН КЕЛИШУВЛАР ЎЗБЕКИСТОН МАНФААТИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

*1

Давлатимиз раҳбари учрашув иштирокчиларини ушбу кенгаш ишида фаол иштирок этишга таклиф қилди.

Самарали савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорликни мустаҳкамлашда Германия иқтисодиёти шарқий қўмитаси муҳим ўрин эгаллаши таъкидланди.

Ташкил этилаётган Инвестиция ва технологиялар қўмитаси ўзаро манфаатли амалий ҳамкорлиқнинг янги механизмига айланиши лозимлиги қайд этилди.

Германия ишбилармон доиралари вакиллари Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотларни юқори баҳолаб, валюта ва солиқ тизимларининг либераллашуви, виза олиш тартиби соддалаштирилгани, жумладан, 30 кунгача муддатга визасиз тартиб жорий этилгани Ўзбекистонда муваффақиятли бизнес юритиш учун қўшимча қулайликлар яратишини таъкидлади.

14 январь кунин Берлин шаҳрида бўлиб ўтган бизнес-форумда қўмитани 8 миллиард евродан зиёд шартнома ва келишувлар имзолангани бунинг далилидир.

Учрашувда Ўзбекистон ва Германия молиявий ташкилотлари, фирма ва компаниялари

ўртасидаги шерикликни янада ривожлантириш, инвестиция ва технологик ҳамкорликни кенгайтириш ҳамда кадрлар тайёрлаш масалалари муҳокама қилинди.

Айни пайтда Ўзбекистонда Германия инвесторлари иштирокида ташкил этилган 110 дан зиёд корхона фаолият юритмоқда, улардан 30 га яқини тўлиқ Германия капитали эвазига ташкил этилган.

Сўхбат чоғида Ўзбекистон

Президентининг ушбу ташрифи мамлакатларимиз ишбилармон доиралари вакиллари ўртасидаги ўзаро манфаатли алоқаларни янги босқичга кўтаришига ишонч билдирилди.

Германия Ўзбекистоннинг стратегик муҳим инфратузилмасини такомиллаштиришда ҳам фаол иштирок этмоқда. Шу ўринда Тошкент шаҳридаги халқаро аэропортни реконструкция ва модернизация қилиш бўйича умумий қиймати 50 миллион евро

миқдоридagi йирик лойиҳани алоҳида айтиб ўтиш жоиз. Германия «Навоий» эркин иқтисодий зонаси, унинг қулай имкониятларига ҳам катта қизиқиш билан қарамокда.

Мамлакатимизда Германиянинг машҳур саноат гигантлари – «МАН», «Клаас», «Кнауф» ва бошқа компаниялар билан ҳамкорликда ташкил этилган ишлаб чиқариш корхоналари муваффақиятли фаолият юритмоқда. Автомобилсозлик

соҳасида икки томонлама ҳамкорлик жадал ривожланмоқда. АҚШнинг енгил автомобиллар ишлаб чиқарувчи «Женерал моторс» ҳамда Япониянинг кичик автобуслар ишлаб чиқарувчи «Исузу» компанияси қатори мамлакатимизда Германия автогигантларидан бири бўлган «МАН» компанияси билан ҳамкорликда юк автомобиллари ишлаб чиқариш йўлга қўйилгани фикримиз далилидир.

Биз бу борадаги ҳамкорликни янада кенгайтиришдан манфаатдормиз. Ўзаро ишончга асосланган истиқболли лойиҳаларни қўллаб-қувватлашга тайёرمиз, деди давлатимиз раҳбари.

Мулоқотда Ўзбекистон ва Германия молия муассасалари, фирма ва компаниялари ўртасида алоқаларни янада ривожлантириш, ўзаро махсулот етказиб бериш ва хизмат кўрсатиш ҳажмини кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

Президентимизнинг Германия Федератив Республикасига ташрифи самарали бўлди. Ушбу ташриф, унинг доирасида эришилган барча келишувлар Ўзбекистон манфаати, иқтисодиёти-ми тараққиёти ва халқимиз фаровонлигига хизмат қилади.

ЎЗА

САММИТ ЯКУНЛАРИ: СТРАТЕГИК ШЕРИКЛИК МУНОСАБАТЛАРИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАНАДИ

*1

Ўзбекистон саммитда Франция, Австралия, Дания, Канада, Япония, Нидерландия, Норвегия ва бошқа давлатлар қаторида Марказий Осиё давлатларидан ҳамкор сифатида иштирок этган илк давлат бўлди.

Иккинчидан, Ўзбекистон раҳбари 100 дан ортиқ мамлакатдан қарийб 3 минг делегация ва 1,5 миллион вакил иштирок этган ушбу тадбирда бош меҳмон сифатида қабул қилинди.

Учинчидан, Ҳиндистонда Ўзбекистон Президентига 60 дан зиёд ташки сиёсий ва савдо-иқтисодий идоралар ҳамда йирик компаниялар раҳбарларидан иборат нуфузли делегация ҳамроҳлик қилди.

Саммит ишида Президент Шавкат Мирзиёев нутқ сўзлади ҳамда Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасидаги узоқ муддатли стратегик шерикликни мустаҳкамлаш бўйича қатор таклифларни илгари сурди. Хусусан, Марказий ва Жанубий Осиё бозорлари ўртасида ишончли савдо ва транспорт коммуникациялари (Трансфрон-темир йўли)ни барпо этиш, ахборот технологиялари, дастурий

таъминот, қишлоқ хўжалиги, қайта тикланувчи энергия ва мазкур соҳалар учун мутахассислар тайёрлаш каби йўналишларда қўшма лойиҳаларни амалга ошириш, Андижонда Ўзбекистон ва Ҳиндистон минтақалари бизнес-форумини ўтказиш, 2019 йилда мамлакатимизда Ўзбекистон-Ҳиндистон ёшлар форумини ташкил қилиш, 2020 йилда Ҳиндистонда «Ўзбекистон маданияти йили» ва Ўзбекистонда «Ҳиндистон маданияти йили»ни ўтказиш шулар жумласидандир.

«Жўшқин Гужарат – 2019» саммитида иштирок этган компаниялар мамлакатимиз иқтисодиётининг фармацевтика, тўқимачилик ва бошқа тармоқларидаги сармоявий имкониятларини ўрганди. Ўзбекистон барча хорижликлар, жумладан, ҳиндистонлик сармоядорлар учун ҳам қулай шароитларни тақдим этади.

Ҳиндистонлик экспертлар Ўзбекистонда 2019 йил Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили, деб эълон қилинганини юксак баҳолади. Бу Ҳиндистон учун, масалан, фармацевтика соҳаси («Андижон-фарм» эркин иқтисодий зонасини ташкил этиш)ни ривожлантириш

учун ҳам имкониятлар очади. Улар, шунингдек, Тошкент ва Мумбаи ўртасида тўғридан-тўғри авиақатновлар йўлга қўйилишига ҳам ижобий муносабат билдирди. Келгусида мазкур йўналиш Ҳиндистон ва Марказий-Осиё ўртасида савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантиришга хизмат қилади.

Ўзбекистон ва Ҳиндистон инвестициялар соҳасида ҳам фаол ҳамкорлик қилиб келмоқда. Ҳиндистон Эксимбанки билан мамлакатимиздаги ижтимоий аҳамиятга эга лойиҳаларни молиялаштириш учун 200 миллион АҚШ долларига тенг кредит ажратиш тўғрисида келишувга эришилди.

Ўзаро ҳамкорликка доир имзоланган икки томонлама келишувларга мувофиқ, Ўзбекистон дунёнинг 45 мамлакатини, жумладан, Ҳиндистонга ҳам энг кўп қулайлик бериш тартибини тақдим этади. Ўтган йили мамлакатларимиз ўртасида 50 та инвестициявий лойиҳани амалга ошириш бўйича 3 миллиард АҚШ долларига тенг келишувга эришилди.

Ҳозирги кунда Тошкентда ҳиндистонлик шериклар билан ҳамкорликда илғор ахборот технологиялари техно-

паркини барпо этиш ишлари олиб борилаётган. Бундан ташқари, янги ўқув йилидан бошлаб Ҳиндистоннинг АҚТга ихтисослашган етакчи олий ўқув юртлари – Тошкентда Амита ва Андижонда Шарда университетлари филиалларини очиб режалаштирилмоқда.

Ўзбекистон – Ҳиндистон муносабатлари умумий манфаатларга асосланган ва конструктив руҳда ривожланиб бормоқда. Президентимизнинг Ҳиндистонга навбатдаги ташрифи ҳам бундан далолат беради. Мазкур ташриф Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасидаги ўзаро ҳамкорликка янги ижобий суръат бағишлади.

Ташриф доирасида эришилган битим ва келишувлар самарасида мамлакатларимизнинг стратегик шериклик муносабатлари янада мустаҳкамланиб боради, икки томонлама ҳамкорлик эса кўп қиррали ва узоқ муддатли тус олади.

Дилором МАМАТҚУЛОВА,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги
Стратегия ва минтақалараро
тадқиқотлар институти
етакчи илмий ходими.

*1

Касаба уюшмаларининг меҳнаткашлар иш шароитларини яхшилаш, ҳақ-хуқуқлари, меҳнат муҳофазасини таъминлаш каби кенг қамровли фаолиятида инсон манфаатлари бош омил ҳисобланади. Айниқса, бугунги кунда одамлар ҳаётига чуқур кириб борилаётганини қайд этиш жоиз. Буни билдирилаётган илқ фикр-мулоҳазалардан ҳам сезиш қийин эмас. Вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмасига келган ташаккурномалардан бирида шундай дейилади:

«Турмуш ўртоғим 10 йилдан буён иш жойида соғлиғига етказилган зарар учун тоvon пулини ололмай сарсон-саргардон бўлди. Бирлашма кенгашига мурожаат қилганимиздан сўнг, бир ой муддатда муаммомизга ечим топилди. «Шарғун кўмир» АЖдан турмуш ўртоғимга 74,2 миллион сўмлик тоvon пули ундириб берилди. Дардимизга бефарқ бўлмай, мушкуллимизни осон қилиб, оиламизга қувонч олиб кирганингиз учун сиз – касаба уюшма фидойиларига чин кўнгилдан миннатдорлик билдираман», дейди Сариосиё тумани «Жаннатмакон» маҳалласининг Озодлик қишлоғида яшовчи Замира Турсунова.

«Инсон шаъни, қадрини улуғланаётган юрда яшаётганимдан бахтлиман. Айниқса, кам таъминланган ва ногиронлиги бор инсонлар яшаётган оилаларга муҳтарам Президентимиз томонидан улкан эътибор кўрсатилмоқда. Яқинда виллоят ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Мавлуда Қобилова, виллоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раиси

сатиш касаба уюшмалари фаолиятининг бош мақсадидир. Бирлашма фаоллари бошқа жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда уйма-уй юриб, муаммоларни ўрганиб, жойида ижобий ҳал этишни узлуксиз йўлга қўйган. Аҳолининг ночор ва эҳтиёжманд қатламларини қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилаётир.

«Одамларни рози қилиш – устувор мақсадимиз»

– дейди Сурхондарё вилояти касаба уюшма ташкилотлари
бирлашмаси кенгаши раиси Абдукарим Аҳмедов

А.Аҳмедов бош-қош бўлиб, уйимизни таъмирлашда яқиндан кўмак кўрсатишди. Уларнинг шарофати билан хонадонимиз фойзага тўлди», деб ёзган Термиз шаҳридаги «Паттақасар» маҳалласида яшовчи Наргиза Муқимова.

Шу маҳаллада истиқомат қилувчи Норой Хонованинг дил сўзлари тўла мактуби ҳам эътиборни тортади: «Мамлакатимизда амалга оширилаётган меҳр-мурувват ишларидан кўнглимда умид уйғониб, яроқсиз аҳволга келиб қолган уйимни таъмирлашга ёрдам сўраб ариза ёзгандим. Ўша кунгидеҳ ҳолимдан хабар олиб, амалий ёрдам беришди. Инсон манфаатларини ҳамма нарсадан устун қўйиб, фидокорона меҳнат қилаётган жамоа вакилларида чексиз миннатдорман».

Бу каби ташаккурномаларни яна ва яна келтиришимиз мумкин.

Инсонларга эътибор ва ғамхўрлик кўр-

Айниқса, кам таъминланган, ёрдамга муҳтож оилалар ҳолидан хабар олиниб, уларга кўрсатилаётган бегараз ёрдамлар кўнгли яраларига қарам бўлмоқда. Ўтган йили 3010 та хонадонга қарийб 2 миллион 969 миллион сўмлик газ плита ва баллонлари, чангютич, кир ювиш машиналари каби маиший техникалар тўхфа қилиниб, 490 та оиланинг уй-жойлари 5 миллион 244 миллион сўм маблағ эвазига таъмирлаб берилди. Касаба уюшмалари етакчилигида 65 та кам таъминланган, ночор оилаларга 6 миллион 965 миллион сўмлик янги уй-жойлар қуриб берилганини айтмай-сизми! Шу билан бирга, 168 нафар беморнинг соғлиғини тиклаш учун 640 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланди.

Касаба уюшма ходимларининг уйма-уй юриб, шаклантирган рўйхатида асосан Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 20 октябрдаги тегишли қарори билан 964 та оилага тикувчилик,

фуқарога 31,5 миллион сўмлик тикув машиналари олиб берилиб, уларнинг доимий иш ўрни билан таъминланишига кўмаклашилди.

Президентимизнинг «Хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш ва оила институтини мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятни тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони ижросини таъминлашда ҳам бирлашма томонидан кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, ўтган йил давомида 7981 нафар хотин-қизга 1 миллион 28 миллион сўмлик ижтимоий ёрдам кўрсатилди. Бундан ташқари, Термиз шаҳридаги 19 нафар ногиронлиги бўлган, кам даромадли аёлларга 28,5 миллион сўмга энг сўнгги русумдаги «ЯМОТА» тикув машиналари олиб берилиб, уларнинг касаначилик билан шуғулланиши учун шароит яратилди. Йил давомида 568 нафар ишчи-ҳодимнинг Самарқанд, Бухоро, Навоий, Душанбе

«Ishonch» кўзгусида

ЖИЗЗАХ
ВИЛОЯТИ

Ҳинд шифокорлари Форишда

Фориш тумани тиббиёт бирлашмасида Ҳиндистоннинг Янги Деҳли шаҳридаги «Indraprashta Apollo» клиникаси онкологик жарроҳи Руқия Мир иштирокида тиббий кўрик ташкил этилди.

Унга тумандаги кўп тармоқли марказий поликлиникада ҳисобда турувчи 47 нафар бемор жалб этилди. Тиббий текширувлар натижасида уларнинг 8 нафарига республика онкология маркази ва виллоят онкология

диспансерига даволаниш учун йўлланма берилди.

– Ушбу тиббий кўрик беморларга кўрсатилаётган тиббий хизмат сифатини янада яхшилаш мақсадида Ҳиндистонлик ҳамкасбларимиз билан ўтказилган музокараларимизнинг илк натижасидир, – дейди Фориш тумани тиббиёт бирлашмаси раҳбари Адиба Жабборовна. – Келгусида ҳам Ҳинд шифокорлари билан ҳамкорликда кенгайтирилган тиббий кўриклар ўтказиш режалаштирилган.

Хар бир фуқаронинг бурчи

Жиззах давлат педагогика институтининг Коррупцияга қарши курашиш бўйича Жиззах вилояти ҳудудий идоралараро комиссияси томонидан «Коррупциянинг олдини олиш ҳар бир фуқаронинг бурчи» мавзусида семинар-тренинг ўтказилди.

Тадбирда виллоят прокурорининг биринчи ўринбосари Бектурсоипов ва виллоят прокуратораси бўлим бошлиғи Шерзод Лутфуллаев коррупцияга қарши

курашишда қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳияти ҳақида, виллоят адлия бошқармаси бўлим бошлиғи Хусан Равашинов эса бу иллатнинг олдини олишда тарғибот самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари хусусида сўз юритдилар.

Мавзу юзасидан савол-жавоблар бўлди, таклифлар тингланди. Виллоятда коррупциянинг олдини олишга қаратилган чора-тадбирларда фаол иштирок этганлар тақдирланди.

«Сиз бизга кераксиз!»

Ўзбекистон Мусулмонлар идораси томонидан «Сиз бизга кераксиз!» лойиҳаси ҳаётига татбиқ этила бошланди. Илк хайрия тадбири Жиззах шаҳридаги «Нуриддин хўжа» масжидида ташкил этилди.

Гапириш ва эшитиш қobiliяти чекланган фуқаролар иштирокидаги тадбирда Ўзбекистон Мусулмонлар идораси мутахассиси МАБубақирова, «Вақф» хайрия жамоат фонди раиси ўринбо-

сари З.Тўраев ҳамда виллоят бош имом-хатиби М.Жабборов сўзга чиқиб, юртимизда ҳеч қим эътиҳаётга татбиқ этила бошланди. Бордан четда эмаслиги ҳақидаги ҳимматли фикрларни баён қилишди.

Тадбирда 150 нафар имконияти чекланган фуқарога «Вақф» хайрия жамоат фондининг совғалари топширилди. Шу йилнинг май ойида кўзи оғир ва заиф кўрувчи кишилар учун ҳам шундай тадбир ташкил этилиши маълум қилинди.

Хуқуқий билимларни бойитишга бағишланди

Вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмасининг Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги хизмати бўлими ҳамда виллоят Бандлик бош бошқармаси ҳамкорлигида «Жиззах минтақавий пахта терминали» масъулияти чекланган жамиятида «Меҳнатни муҳофазаси қилиш соҳасида оид хуқуқий билимларни ошириш ва бу борада касаба уюшма қўмиталари, меҳнатни муҳофазаси қилиш бўйича вакиллари ва вазирлар» мавзусида ўқув семинар ташкил этилди.

Унда иштирокчиларга меҳнатни муҳофазаси қилиш соҳасида бош-

лангич касаба уюшма қўмиталари, меҳнатни муҳофазаси қилиш бўйича сайланган вакиллари ва вазирлар ва вазирларнинг нозоратини олиб боришда (уч босқичли) нозоратни пахта терминали» масъулияти чекланган жамиятида «Меҳнатни муҳофазаси қилиш соҳасида оид хуқуқий билимларни ошириш ва бу борада касаба уюшма қўмиталари, меҳнатни муҳофазаси қилиш бўйича вакиллари ва вазирлар» мавзусида ўқув семинар ташкил этилди.

Алижон АБДУРАҲМОНОВ,
«Ishonch» мухбири

шаҳарларига саёҳатлари уюштирилди.

Эътиборлиси, касаба уюшмалари томонидан кам таъминланган оилаларнинг 56 нафар ногиронлиги бўлган хотин-қизларига 5 миллион 880 миллион сўмлик уй-жойлар қуриб берилмоқда.

Хотин-қизларнинг меҳнатга оид хуқуқларини ҳимоя қилиш фаолиятида алоҳида ўрин эгаллайди. Мисол учун, Жарқўртон туманидаги «Ўрикли» маҳалласида яшовчи Ҳафиза Курбоналиева хуқуқи бузилгани тўғрисида мурожаат қилганди.

– Ишдан ноқонуний бўшатишгани боис, вазифамга қайта тикланганимда ёрдам сўраб қилган мурожаатим виллоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси мутахассислари томонидан атрофлича ўрганиб чиқилди, – дейди Ҳ.Курбоналиева. – Ҳақиқат қарор топди. Қадрдон жамоамда яна ишлай бошладим. Амалий ёрдам учун касаба уюшмаларидан чексиз миннатдорман.

– Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар замирида «Инсон манфаатлари ҳамма нарсадан устун!» деган ғоя муҳассам. Муҳтарам Президентимиз томонидан ана шу ҳаётбахш ғоя асосида қабул қилинаётган қатор фармон ва қарорлар касаба уюшмаларининг ҳам фаолият майдонини кенгайтирмоқда, уни тобора халққа яқинлаштирмоқда, – дейди виллоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раиси Абдукарим Аҳмедов. – Одамларни рози қилиш – устувор мақсадимиз. Зеро, ҳар бир ишловчи касаба уюшмалари тимсолида, таъбир жоиз бўлса, ўзининг суянган тоғини, эркин ишлаш қафолатлари, ҳақ-хуқуқларининг мустаҳкам ишончли ҳимоячисини кўрмоғи лозим. Мухтасар айтганда, биз меҳнат қилаётган қўлгўл даргоҳдан ҳеч қим нонимид бўлиб чиқмаслиги керак.

Рустам ДАВЛАТОВ,
«Ishonch» мухбири

ҚИРҚИШ ЧИЗИФИҚИРҚИШ ЧИЗИҒИ

БУКЛАШ ЧИЗИФИ

БУКЛАШ ЧИЗИФИ

БУКЛАШ ЧИЗИФИ

ҚИРҚИШ ЧИЗИҒИ

БУКЛАШ ЧИЗИФИ

— — — —

БУКЛАШ ЧИЗИФИ

ҚИРҚИШ ЧИЗИҒИ

— — — —

233-моддалари);
б) икки ёшга тўлмаган боласи бор аёллар учун (143, 227, 234, 236-моддалар);
в) уч ёшга тўлмаган боласи бор аёллар учун (78, 84, 150, 224, 228, 228', 234, 237-моддалари);
г) уч икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортик боласи ёки уч олт ёшга тўлмаган ногирон боласи бор аёллар учун (150, 232-моддалари);
д) уч олт ёшга тўлмаган ногирон болани тарбиялаётган ота-онани бири (васий, ҳомий) учун (230-модда);
е) уч тўрт ёшга тўлмаган боласи ёки уч олт ёшга тўлмаган ногирон боласи бор аёллар учун (68, 144, 228, 229-моддалари);
ж) онаси болаларни тарбиялаётган шахслар учун (235, 238-моддалари).

11.4. Иш бевучинини мажбуриятлари:
11.4.1. иш ўрни қисқартирилаётган аёлларни меҳнат бозорида талаб бўлган касбларга ўқитишни таъминлаш;
11.4.2. аёлларга малака ошириш ва қўшимча маълумот олиш ҳуқуқидан фойдаланиш учун имкониятлар яратиб бериш;
11.4.3. **Иш бевучинини** ташаббуси билан ишдан бўшатиб олинаётган аёлларга вақтинчалик иш ўринлари яратиб бериш (Қорхонада юзга келётган муаммоларни ҳал қилиш учун вақтинчалик меҳнат жамоаларини ташкил этиш);
11.4.4. **Қорхонада** меҳнати вақтинчалик фойдаланилмайди, ишда бўлган учун касанчиликни ташкил этиш;
11.4.5. ишлаб чиқариш ҳақинини қамайганини сабабли малакали аёл кадрлар билан таъминланган ишлаб чиқариш бўлимларини қисқартириш ўрнига тўлиққисм иш вақти режимига ўтказиш;

11.4.6. Қорхона (тизим бирлиги) реконструкциядан сўнг ишга тушгандан олдига ишга жойлаштириш учун қайта ўқитилган ва илгари мазкур Қорхонада меҳнат қилган аёлларга афзалликлар бериш;

11.4.7. тиббий хулосага мувофиқ ҳомиладор аёлларга _____ ҳацдардан енгилроқ ёки ноқулай ишлаб чиқариш оммилари таъсиридан ҳоли бўлган _____ иш ўринлари ажратиш;

11.4.8. тиббий қўриқдан ўтишлари учун ҳомиладор аёлларни ўртача иш ҳақи сақланган ҳолда ишдан озод этиш (агар мазкур қўриқни ишдан ташқари вақтда ўтказиш имконияти бўлмаса);

11.4.9. ҳақ тўланадиган ҳомиладорлик ва туғиш таштиллари кунини қонунида белгиланганига нисбатан _____ ой (календарь кунларга) узайтириш;

11.4.10. қарамқондиғи 2 ёшдан 3 ёшгача бўлган болани парваришлаш таштилда бўлган аёлларга ҳар ойда Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган энг кам иш ҳақининг _____ бараварида моддий ёрдам кўрсатиб бориш;

11.4.11. вояга етмаган фарзандлари бор аёлларга _____

33

ва имтиёзлар бериш мажбуриятини ўз зиммасига оладилар:

а) 1941-1945 йиллардаги уруш қатнашчилари ва имтиёзлари бўйича уларга тенглаштирилган шахслар учун (103, 144, 150-моддалар);

б) атом объектларидаги фалокатлар оқибатларини бартараф этиш ишлари қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахслар учун (103-модда);

в) I ва II гуруҳ ногиронлари учун (68, 135, 143, 144, 150, 214, 220-моддалар).

9.3. Иш берувчи вақтинча меҳнатта лаёқатсизлик нафақасини қуйидаги миқдорларда тўлаб бориш мажбуриятини ўз зиммасига олади:

9.3.1. Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларидан бўлган ходимларга, байналмилалчи жангчиларга ва уларга тенглаштирилган шахсларга, қарамогида 16 ёшга тўлмаган уч ва ундан ортиқ фарзанди бор ходимларга, Чернобил АЭСдаги ҳалокат оқибатларини бартараф этишда иштирок этган ходимларга, Чернобил АЭСдаги ҳалокат натижасида радиоактив ифлосланган зонадан эвакуация қилинган ва кўчириб келинган ходимларга (агар уларда қон яратиш органлари (ўткир лейкозлар), қалқонсимон без (аденомалар, рак) касалликлари ҳамда ракини келтириб чиқарувчи ўсимталар мавжуд бўлса), ядровий полигонлар ва бошқа радиация-ядровий объектларда ҳарбий хизмати ўтаган пенсия ёшидаги ногирон ходимларга, шунингдек меҳнатда майиб бўлиши ёки касб касалиғи натижасида вақтинча меҳнатга лаёқатсиз ходимларга – иш ҳақининг тўлиқ миқдориди;

9.3.2. ижтимоий аҳамиятга молик касалликлар бўйича рўйхатда турувчи ходимларга уларнинг давлат ижтимоий суғуртаси бадалларини тўлаган даври (умумий иш стажига)га қараб – иш ҳақининг 60 фоизидан 100 фоизигача;

9.3.3. бошқа ҳолларда, ходимнинг умумий иш стажига қараб – иш ҳақининг 60 фоизидан 80 фоизигача;

9.4. Корхонада камида _____ йил ишлаган ходимларнинг амалдаги иш ҳақлари ва вақтинча меҳнатта лаёқатсизлик нафақалари ўртасидаги фарқ қўшимча тарзда тўлаб берилади.

9.5. Иш берувчи «Фуқароларнинг жамабери бориладиган пенсия таъминоти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 10-моддасига биноан ходимларнинг шахсий жамабери бориладиган пенсия ҳисобварақларига иш ҳақининг _____ фоизи миқдориди қўшимча маблағ ўтказиш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

9.6. Иш берувчи ходимларни йилда камида бир марта эпидемия хавфи мавжуд бўлган касалликлардан **Корхона** ҳисобидан эмлаб бориш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

9.7. Иш берувчи ишлаётган пенсионерларга ўтган ой учун пенсияни ойнинг иккинчи ярига учун тўланадиган иш ҳақи билан.

26

БУҚЛАШ ЧИЗИГИ

билан бепул таъминлайди (бепул таъминлаш ҳуқуқини берадиган ишларда ишловчи ходимлар 1 рўйхати жамоа шартномасининг 29 ва 31-иловларида белгиланади).

8.13. Ноқулай меҳнат шартлоғларидаги ишларда банд бўлган ходимларга иш вақтининг қисқартирилган мuddатини белгилайди ҳамда ўзига хос, оғир ва ноқулай табиий иқлим шартлоғларида ишларда ишловчилар учун йиллик қўшимча таъминли 28-иловага мувофиқ беради.

8.14. Меҳнат шароити ноқулай, зарарли ва ифлосланган ишлар билан боғлиқ ишларда меҳнат қилувчиларни гигиена воситалари билан бепул таъминлаш ҳуқуқини берадиган касб ва лавозимлар рўйхатини тузади, 30-иловага мувофиқ берилишини таъминлайди.

8.15. Корхона ҳудудини ҳамиша саранжом-саришта ҳолда сақлаш, юриш, ўтиш йўлакларини ва жойларини талаб этиладиган оралиқ ўлчамлари аниқ белгиланган бўлиши ҳамда уларга қатъий амал қилиниши, корхонанинг ички транспортдан фойдаланишда уларнинг хавфсизлигини таъминлаш чораларини кўради.

8.16. Мансабдор шахслар ва инженер-техник ходимлар томонидан меҳнат муҳофазаси, технология интизом қоидалари талабига, режали-оғохлантурувчи таъмирлаш ишлари, вентиляция ва аспирация жиҳозларининг узулксиз ишлаш жадвалларига қатъий амал қилинишини таъминлайди. Бузилган асбоб-ускуналарнинг ишлашига йўл қўймайди. Меҳнат хавфсизлигини таъминлаш нуктаи назаридан асбоб-ускуналарнинг тегишли жойлари, иссиқ ёки совуқ сув, буғ ва газ қурувларининг ўз вақтида меъёрий ҳужжатлар талабларида белгиланган рангларга бўялишини таъминлайди.

8.17. Ходимларни меҳнат муҳофазаси бўйича ўқитишда ҳамда билымларини синонадан ўтказиш ишларини ташкил этади. Меҳнат муҳофазаси бўйича ҳар бир касб ва иш тури бўйича ишлаб чиқилган йўриқномаларга асосан ўз вақтида ходимларни йўриқдан ўтказилишини таъминлайди ва доимий назорат қилади.

8.18. Меҳнат муҳофазаси бўйича сайланган вакилларнинг ўқилишини улар сайлангандан сўнг бир ой ичидида касба уюшма кўмитаси ишларида ташкил қилади.

8.19. Меҳнатчи муҳофазаси қилиш бўйича вақили айтилган шахсга ўз зиммасига оқиланган вақтидаги бажариш учун ҳар ҳафтада камида икки соат иш вақти ажратлади ва бу вақт учун иш жойи (лавозими) бўйича ўртача ойлик иш ҳақини сақлаб қолади. Меҳнат шартлоғларини яхшилаш борасида жонбозлик кўрсатган вакиллари маънавий ва моддий жиҳатдан рағбатлантирилади ҳамда ҳар чорак якунига кўра мукофотланади.

8.20. Бинолар, иншоотлар, асбоб-ускуналардан фойдаланиш, технологик жараёнларни амалга ошириш чоғида, шунингдек, ишлаб чиқаришда хом ашё ва материалларни қўллаш, ишлар бажариш ва хизматлар кўрсатиш чоғида ходимларнинг хавфсизлигини таъминлаш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

23

ҚИРҚИШ ЧИЗИГИ

I. УМУМий ҚОИДАЛАР

1.1. Мазкур _____ (ке-
йинги _____
_____)
_____ (корхона, ташкилот, муассаса номланиши) _____
иш берувчи билан ходимлар ўртасидаги меҳнатга оид, ижтимоий-иқтисодий ва касбга оид муносабатларни тартибга солишчи норматив ҳужжат ҳисобланади.

Қуйидагилар мазкур **Шартноманинг** тарафлари деб ҳисобланади:

иш берувчи _____

_____ (бевоcита иш берувчи ёки у ваколат берган вакил кўрсатилади)

ходимлар _____ (касба уюшмаси кўмитаси (касба уюшмаси ташкилотчиси) _____

_____ (бевоcита иш берувчи ёки у ваколат берган вакил кўрсатилади) _____

1.2. Шартнома имзоланган кундан қуъга қиради ва _____ гача амал қилади. Белгиланган мuddат тугагач, жамоа шартномаси тарафлар янги шартнома тuzгунча ёки амалдаги шартномани ўзгартиргунча, тўлдиргунча амалда бўлади.

1.3. Мазкур Шартнома Иш берувчи ва Корхонанинг барча ходимларига, шу жумладан, жамоа шартномаси қуъга қирганидан кейин ишга қабул қилинган шахсларга ҳамда ўриндош ходимларга ҳам тартиб қилинади.

Мазкур **Шартномада** назарда тутилган ҳолларда ўриндош айтиш қоидалари қуйидагиларга нисбатан ҳам тартиб қилинади: ходимнинг оила аъзоларига; пенсияга кетиши муносабати билан меҳнат муносабатлари бекор қилинган шахсларга;

касба уюшмаси кўмитасининг шатдаги ходимларига; меҳнат вақтидаги бажариш билан боғлиқ ҳолда жараёндалиниши, касб касаллиқларига чалиниши ёки саломатлигининг бошқа хил шикастланиши туфайли зарар етган собиқ ходимларга;

меҳнатда майиб бўлиш, касб касаллиги ёки меҳнат вақтидаги бажариш билан боғлиқ ҳолда соғлиғига шикаст етиши сабабли вафот этган ходим қарамогиди бўлган ва зарар тўлов _____

* кейинги ўринларда «**Корхона**» деб номланади.
** кейинги ўринларда «**Касба уюшмаси кўмитаси**» деб номланади.

2

БУҚЛАШ ЧИЗИГИ

Жамоа шартномасига 29-илова
Сут (шунга тенг бўлган бошқа озиқ-овқат махсулотлари), даволаш-профилактика озиқ-овқатини бепул олиш ҳуқуқини берадиган ишлар бўйича **КАСБ ВА ЛАВОЗИМЛАР РЎЙХАТИ**

Т/р	Бўлим ва ҳоказо	Касб, лавозимлар номи	Берилиши керак бўлган озиқ-овқат махсулотлари, асосан, профилактика озиқ-овқати турлари	Ой ҳисобида берилиш меъёри
1	2	3	4	5
1.				
2.				
3.				

Жамоа шартномасига 30-илова
Гигиена воситаларини бепул олиш ҳуқуқини берадиган ишлар бўйича **КАСБ ВА ЛАВОЗИМЛАР РЎЙХАТИ**

Т/р	Бўлим ва ҳоказо	Касб, лавозимлар номи	Берилиши керак бўлган гигиена воситаларининг турлари	Ой ҳисобида берилиш меъёри
1	2	3	4	5
1.				
2.				
3.				

Жамоа шартномасига 31-илова
Махсус кийим-бош, махсус пойабзал ҳамда бошқа шахсий ҳимоя воситаларини бепул олиш ҳуқуқини берадиган ишлар бўйича **КАСБ ВА ЛАВОЗИМЛАР РЎЙХАТИ**

Т/р	Бўлим ва ҳоказо	Касб, лавозимлар номи	Берилиши керак бўлган махсус кийим, пойабзал ва бошқа шахсий ҳимоя воситаларининг турлари	Ой ҳисобида кийилиш мuddати
1	2	3	4	5
1.				
2.				
3.				

Жамоа шартномасига 32-илова
Дастлабки тарзда ва кейинчалик вақти-вақти билан табиий кўридан ўтказилиши ташкил қилинадиган **КАСБ ВА ЛАВОЗИМЛАР РЎЙХАТИ**

№	Касб, лавозимлар номи	Табиий кўридан ўтказилиш мuddати
1	2	3
1.		
2.		
3.		

47

9.24. Мазкур Шартнома мақсадларида:

а) _____ нафар балогатга етмаган фарзандни тарбиялаётган оилалар – кўп болали оилалар деб ҳисобланади;

б) ҳар бир оила аъзосига тўғри келадиган бир ойлик ўртача даромад Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган энг кам иш ҳақининг _____ бараваридан ошмаган оилалар – кам таъминланган оилалар деб ҳисобланади.

X. МАДАНИЙ-МАЪРИФҲИЙ, ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ-СОҒЛОМЛАШТИРИШ ИШЛАРИ

10.1. Иш берувчи:

10.1.1. **Касба уюшмаси кўмитаси**га ўз балансида турган ёки ўз ичига олган бинолар, хоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни, шунингдек, дам олишни ташкил этиш, меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзолари билан маданий-маърифий, жисмоний тарбия ва соғломлаштириш ишларини олиб бориш учун зарур бўлган дам олиш масканларини, болалар-ўсмирлар оромгоҳлари ва бошқа соғломлаштириш оромгоҳларини бепул фойдаланиш учун бериш;

10.1.2. Ҳар ойда Меҳнатга ҳақ тўлаш жағғармасининг _____ фоизи миқдориди маблағни маданий-маърифий, жисмоний тарбия-спорт таъдбирлари, республика ҳудудидидаги тарихий ҳақ дамжоларга саёхатлар ташкил этиш, концертлар, театрларга чипталар ва истироҳат боғларига тақлифномалар харид қилиш, моддий ёрдам кўрсатиш, рағбатлантириш, касба уюшмаси кўмитасининг шатдаги ходимларига қўшимча ҳақ тўлаш ва бошқа мақсадлар учун **Касба уюшмаси кўмитаси** ҳисоб рақамига ўтказиш мажбуриятини олади. (Ўзбекистон Республикаси «Касба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонунининг 22-моддаси).

10.2. Маданий-маърифий ишларни яхшилаш учун тарафлар қуйидагиларни ўз зиммасига оладилар:

10.2.1. «Маънавият ва маърифат» хонасини ташкил этиб, уни Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси ва Республика маънавият ва маърифат маркази тавсиллари асосида жиҳозлаш, Ўзбекистон Республикаси Президентини асарлари, Мустақиллик йилларида чоп этилган замонавий адабиётлар ҳамда плакатлар, стенд ва техник воситалар билан таъминлаш;

10.2.2. Давлат дастурларини бажариш доирасида таниқли фан, адабиёт ва санъат арбоблари, адабиётшунослар, ишлаб чиқариш илгорларини жалб этган ҳолда меҳнаткашлар ва ёшлар ўртасида, турли мавзуларда мазмунли ва қизиқариш учурашувлар ташкил этиш;

10.2.3. Корхона балансидаги кутубхона ва ахборот-ресурс марказлари, маданият уйлари ва саройлари фаолиятини **Корхона** ҳисобидан янада ривожлантириш, уларни сақлаб туриш, моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, жорий ва капитал таъмир-

30

БУҚЛАШ ЧИЗИГИ

вазифаларни бажараётганда **Корхона** бўйича тариф ставкалари ва лавозим машоари миқдори оширилса, у ҳолда ҳодимга меҳнат ҳақи ана шу даврдан бarchа иш кунлари учун янги тариф бўйича қайта ҳисоблаб чиқилиб тўланади.

5.17. Меҳнатчи ташкил этишнинг прогрессив шакллари қўллаш, иш сифатини ошириш, касб маҳоратини юксалтириш ишларидан жамоанинг ва алоҳида ходимларнинг моддий манфаатдорлигини кучайтириш мақсадида **Иш берувчи Касба уюшмаси кўмитаси** билан келишган ҳолда бошқа турдаги устамаларни ўрнатиши мумкин (масалан, юқори касб маҳорати учун, кўп йиллик узулксиз хизматлари учун, меҳнатдаги юқори ютуқлари учун, бажараётган ишнинг мураккаблиги учун ёки алоҳида муҳим ишлар учун уларни бажариш вақтига). Устамалар ҳақими ҳар бир ходимнинг бажараётган иш сифатини ошириш учун қўшаётган ҳиссасига қараб белгиланади. Мазкур ходимлар ҳақидида маълумотлар ошқоралиги таъминланади. Иш сифати суъятган ҳолда бarchа устамалар бекор қилинади ёки камайтирилади.

5.18. Иш берувчи Касба уюшмаси кўмитаси билан келишган ҳолда тегишли Низомга биноан йил якунлари бўйича **мукофот тўлаш (24-илова)**.

5.19. Илмий даража ва илмий унвонни бўлган ходимлар лавозим машоари ҳар ойда _____ фоиз миқдориди устамалар тўланади.

5.20. Халқро меҳнат ташкилотининг «Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркак ва аёл меҳнаткашларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида»ги 100-сонли Конвенциясига биноан эркаклар ва аёллар томонидан турли шартлоғларда, турли қўшимча ва малака билан, турли кўринишдаги, жавобгарлиги бир-бирига боғлиқ бўлмаган, лекин бир хил қийматга эга бўлган ишлар тенг миқдорда рағбатлантирилади (25-илова).

5.21. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 12 июнбрдаги ПҚ-5574-сонли «2019 йилда расмий саналарни нишонлаш даврида қўшимча ишланмайдиган кунларни белгилаш ва дам олиш кунларини кўчириш тўғрисида»ги Фармонига биноан 2019 йилнинг 2 январь, 22 март, 2 сентябри қўшимча дам олиш кунлари деб ҳисобланади.

VI. МЕХНАТ ИНТИЗОМИ

6.1. Ходимлар томонидан меҳнат вақтидаги бажарилиши меҳнат шартномалари, тарқийбий бўлиналар тўғрисидаги низомлар, мансаб йўриқномалари, **Корхона** Низоми ҳамда Ички меҳнат тартиби қоидаларига биноан таъминланишини ва назорат қилинишини тарафлар ўз зиммасига оладилар.

Ички интизомни белгилوуви ҳужжатлар ходимларга таништирилиши Иш берувчининг мажбурияти ҳисобланади. Интизом қоидалари билан таништирилмаган ходимга мазкур қои-

19

ҚИРҚИШ ЧИЗИГИ

устувор дастурлар бажарилишини мониторинг қилиш ишларида иштирок этиш;

ж) электор энергияси ва ёқилиш-энергетика ресурсларини тежаш бўйича энг яхши бошланғич касба уюшмаси ташкилоти тармок кўрик-танловидида иштирок этиш;

з) тармок кўрик-танловларида иштирок этиш ташаббуслари билан қилиш мажбуриятларини ўз зиммасига олади.

2.5. Ходимлар:

а) ўз меҳнат вақтидаги ҳалол ва оғишмай бажариш, меҳнат интизомига риоя қилиш, **Иш берувчининг** қонуний фармойишлари ва буйруқларини ўз вақтида ва сифати ижро этиш;

б) ишлаб чиқариш самарадорлигини юксалтиришга, махсулот (ишлар, хизматлар) сифати яхшиланишига, меҳнат унумдорлиги ўсишига, ресурслар иқтисод қилинишига қўмқилиши, ўз ҳамкасбларининг ишлаб чиқаришдаги илгор тажрибасидан фойдаланиш;

в) ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Президентининг тегишли ҳужжатига ёки Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан Наврўз ва Мустақиллик байрамлари арафасида ўтказиладиган мақсадли уюмлаш ҳайрия ҳашарларида иштирок этиш мажбуриятларини ўз зиммасига оладилар.

III. МЕХНАТ ШАРТНОМАСИ, БАНДЛИК КАФОЛАТЛАРИ

3.1. Ходим ва Иш берувчи ўртасидаги меҳнат муносабатлари меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатлар (шу жумладан, Бош келишув, тармок (тариф) келишувлари, ҳудудий (минтақавий) келишувлар ва мазкур **Шартнома**) қоидаларига биноан ёзма равишда тuzтилган меҳнат шартномаси билан тартибга солинади. Ишга қабул қилинган шахслар **Касба уюшмаси кўмитаси**да таништирув суҳбатидан ўтказилади.

3.2. Ишга қабул қилиш, шунингдек:

а) меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатларга биноан лавозимларни эгаллаш танлов асосида амалга ошириладиган ишларга танлов асосида (Танлов тўғрисидаги Низом **Касба уюшмаси кўмитаси** билан келишиб тасдиқланади);

б) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 11 январдаги 4-сонли Қарори билан тасдиқланган «Иш берувчининг бюртмаси бўйича қасанчи томонидан ишларни бажариш (хизматлар кўрсатиш) учун Намунавий меҳнат шартномасига» мувофиқ қасанчи томонидан Иш берувчининг бюртмасига биноан ишларни бажариш (хизматлар кўрсатиш) учун тuzтилган меҳнат шартномаси асосида;

в) маҳаллий меҳнат органлари ва бошқа органлар томонидан юбюриладиган шахсларни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда квота иш ўринларига ишга жойлаштириш орқали амалга оширилиши мумкин.

6

БУҚЛАШ ЧИЗИГИ

жойга осиб қўйилади, шунингдек, ходимлар жамоа шартномаси матни ва иловалари билан **Корхонанинг** ходимлар бўлимида, меҳнат муҳофазаси, иш ҳақи ва юридик бўлимида ҳамда **Касба уюшмаси кўмитаси**да танишишлари мумкин.

15.10. Шартноманинг амал қилиш даврида ёки амал қилиш мuddатини узайтириш даврида қиртилган ўзгартиш ва қўшимчалар қўшимча келишув кўринишда бўлган алоҳида ҳужжатлар билан расмийлаштирилади ва мазкур **Шартноманинг** ажралмас қисми бўлиб ҳисобланади.

15.11. Жамоа шартномасининг иловалари унинг ажралмас қисми бўлиб ҳисобланади.

XVI. ЖАМОА ШАРТНОМАСИ МАЖБУРИЯТЛАРИНИНГ БУЗИЛИШИ ЁКИ УЛАРНИ БАЖАРМАСЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

16.1. Иш берувчи ушбу **Шартнома** шартларини бузувчи қарор қабул қилган тақдирда, **Касба уюшмаси кўмитаси** ушбу қоидабузарликларни бартараф этиш тўғрисида тақдирнома қиритишга ҳақли, бу тақдирнома бир ҳафтали мuddатда кўриб чиқилади. **Иш берувчи Касба уюшмаси кўмитасининг** ушбу талабларини қанотлантурилиши рад этгани ёки қўйсанилган мuddатда улар ўртасида келишувга эришилмаган тақдирда, келишмовчиликлар жамоаларга доир меҳнат низоларини ҳал қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ кўриб чиқилади. Ўзбекистон Республикаси «Касба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонунининг 14-моддаси).

16.2. Жамоа шартномаси мажбуриятларининг бузилишида ёки бажарилишасида айбдор бўлган мансабдор шахслар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида ҳамда мазкур **Шартномада** белгиланган тартибда жавобгарликка тортиладилар.

Жамоа шартномасига иловаларнинг тавсиявий рўйхати

1. Корхона раҳбари ва касба уюшма кўмитаси ўртасида тuzтилган меҳнатни муҳофазаси қилиш бўйича битим.

2. Ходимларнинг касбий таййёрларлиги, уларни бошқа касбга ўргатиш, малакасини ошириш, иккинчи касбга ўргатиш ишлари тўғрисида Низом.

3. Корхонада қасанчилик меҳнатидан фойдаланиш тўғрисида Низом.

4. Иш вақтини жамлаб ҳисобга олиш тартиби қўлланиладиган ишлар, касблар ва лавозимлар рўйхати.

5. Йилнинг совуқ фаслларида очиқ жойларда ёки иситилмайдиган ёпиқ хоналарда ишлагани учун ходимларга иш вақтида махсус танаффуслар бериладиган ишлар, касблар ва лавозимлар

43

БУҚЛАШ ЧИЗИГИ

соатгача қисқартирилган иш кунни белгиланиб, йил давомида жами Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган энг кам иш ҳақининг _____ бараварида моддий ёрдам ажратилиши.

11.4.12. уч ёшга тўлмаган болалари бор аёлларга 1 соатга қисқартирилган иш кунни белгилаш;

11.4.13. икки ва ундан ортиқ 12 ёшгача фарзанди ёки 16 ёшгача ногирон фарзанди бўлган аёлларнинг ва фарзандлари бошланғич синфда ўқийдиган ёлғиз аёлларнинг иш ҳафтасини иш ҳақлари сақланган ҳолда 1 соатга қисқартириш;

11.4.14. саккиз (10-12) ёшгача фарзанди бўлган аёлларнинг илтимосига кўра, ойда _____ кундан иборат иш ҳақи сақланмайдиган ёки қисман тўланадиган дам олиш кунни бериш;

11.4.15. нормативда кўзда тутилгандан ташқари _____ та цехда (бўлинмада) аёллар учун шахсий гигиена хоналарини ташкил этиш, соғломлаштириш мажмуалари ва дам олиш хоналарини жорий этиш;

берувчи томонидан профилактик даволашни учун қўшимча ҳақ тўланади (33-илово).

9.16. Корхона (тармоқ)да _____ ва ундан кўп йил ишлаган ходим ёшга доир (ёки ногиронлик сабабли) пенсияга кетаётганда унга лавозим масофи (ўртача иш ҳақининг _____ баравари миқдор)да моддий ёрдам тўланади ва қимматбаҳо совға топширилади.

9.17. Иш берувчи кўп болали, кам таъминланган oilалар аъзоларига, уруш ва меҳнат фахрийлари ҳисобланадиган собиқ ходимларга, **Корхонада** меҳнат қилган марҳум ходимларнинг балогатга етмаган фарзандларига йил давомида қўшиб ҳисоблаганда Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган энг кам иш ҳақининг _____ баравари миқдор)да моддий ёрдам кўрсатиб боришни ўз зиммасига олади.

9.18. Иш берувчи:

9.18.1. _____ нафар ходим (шу жумладан камида _____ нафар кам таъминланган ходим) учун касба уюшмаси аъзолик бадаллари ва ижтимоий сугурта бюджети маблағидан олинган йўлланмалар қўйиматини қисман қоплайди;

9.18.2. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида joyлашган санаторий-курорт муассасаларида _____ нафар ходимнинг, шу жумладан, камида _____ нафар ногирон, ёлғиз қария, меҳнат фахрийлари, кам таъминланган oilалар аъзоларининг дам олишларини ва соғломлаштиришларини Корхона ҳисобидан ташкил этади;

9.18.3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 13 октябрдаги ПФ-4658-сонли Фармонида биноан Ўзбекистон Республикаси ҳудудида joyлашган санаторий-соғломлаштириш муассасаларида давлат бюджети ҳисобидан бепул соғломлаштириш курсидан ўттиш ҳуқуқига эга бўлган 1941 - 1945 йиллардаги уруш ва меҳнат фахрийларини уларнинг хоҳишига кўра Корхона ҳисобидан қўшимча равишда соғломлаштирилишини ташкил этади.

9.18.4. корхонада пенсияга чиқишидан олдин камида _____ йил ишлаган пенсионерларнинг йилда бир марта бепул тиббий кўриқдан ўттиши ва даволалинишини ташкил этади;

9.18.5. ишлаймайдиган пенсионерларнинг меҳнат жамоасининг жамоат ҳаётида иштирок этишлари учун шароитлар яратишни, шунингдек, ҳар йили пенсионерлардан, айниқса яқа-ёғизлардан хабар олиш, тутилган кунларида ва байрамларда уларга эсдалик совғалари беришни, уларнинг уй- жой, маиший муаммоларини ҳал этишда кўмаклашишни, шунингдек, муқаддас joyларга ва зиёратгоҳларга экскурсиялар ташкиллаштиришни ва бошқа ижтимоий аҳамиятли тадбирларни амалга ошириш учун шароит яратишни ўз зиммасига олади. (Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 28 декабрдаги ПФ-4906 сон «Ўзбекистон фахрийлари ижтимоий қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси фаолиятини янада такомиллаштириш чо-

28

БУКЛАШ ЧИЗИГИ

КЇРҚИШ ЧИЗИГИ

КЇРҚИШ ЧИЗИГИ

VIII. МЕХНАТНИ МУҲОҒАЗА ҚИЛИШ

Иш берувчининг мажбуриятлари:

8.1. Меҳнатни муҳоғаза қилиш бўйича (шартнома мudda-тида, ҳар йили) 20 _____ минг (млн.) сўм маблағни ажратати:

- махсус кийим-бош, махсус пойабзал ҳамда бошқа шахсий ҳимоя воситалари учун _____ минг (млн.) сўм;

- сўт (шунга тенг бўлган бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари), даволаш-профилактика озиқ-овқати, газланган тузли сув (ис-сиқ цехларда ишловчилар учун) учун _____ минг (млн.) сўм;

- гигиена воситалари (тармоқ норматив ҳужжатларига ёки жамоа шартномасига мувофиқ) учун _____ минг (млн.) сўм.

Барча режалаштирилган ва ажратишга келишилган маблағлар миқдори жамоа шартномасининг амал қилиш мuddaти давомида энг кам иш ҳақи миқдорининг ошириб борилишига мутаносиб равишда ошириб борилади.

8.2. Меҳнат муҳоғазаси бўйича битим тузади (меҳнат шароитлари ва меҳнатни муҳоғаза қилиш ишларини яхши-лаш, санитария-соғломлаштириш чора-тадбирлари режаси ва сарф-харажатлар сметасига киритади) ва касба уюшмаси билан келишган ҳолда жамоа шартномасига илова қилинади (Т-илово).

8.3. Меҳнатни муҳоғаза қилиш учун зарур бўлган маблағларни қонун ҳужжатларида, жамоа шартномасида, шунинг-дек, жамоа келишувларида ёки бошқа ички норматив ҳужжат-ларда белгиланадиган миқдорда ходимларни чикимдор қилма-ган ҳолда ажратати. Шу билан бир қаторда, алоҳида меҳнатни муҳоғаза қилиш бўйича фонди ташкил қилиди ҳамда уни хо-димларнинг меҳнат шарт-шароитларини яхшилаш ва муҳоғаза қилишга йўналтирилган чора-тадбирларни молиялаштиришга сарфлайди.

8.4. Хар бир иш жойига мослаб меҳнат шароити бўйича меъёрий талабларни ишлаб чиқиш мажбуриятини зиммасига олади. Бу меъёрий талаблар ишлаб чиқариш мухити, хавфсиз меҳнат шароитларини яратиш, биринчи навбатда меҳнат ҳамда дам олиш тартиби, ходимларга ижтимоий-маиший хизмат кўр-сатишга оид меъёрий талабларни ўз ичига олиши керак.

8.5. Ходимларнинг меҳнат шароити, шунингдек, меҳнат жараёни ўзгариши, меҳнат шароитига бўлган талабларнинг ортиши (ўзгариши) муносабати билан, ходимлар сонлигини муҳоғаза қилиш ва уларнинг доимий меҳнат қобилиятларини сақлаб қолиш мақсадида, белгиланган меҳнат шароитларига мунтазам равишда зарур ўзгантиришлар киритиб боради.

21

БУКЛАШ ЧИЗИГИ

КЇРҚИШ ЧИЗИГИ

КЇРҚИШ ЧИЗИГИ

5.12.8. Иш берувчининг розилиги билан ва унинг манфа-атлари йўлида ходим ўзига тегишли мол-мулк (асбоб-ускуналар, ашёлар ва ҳоказолар)дан (автотранспорт воситасидан ташқари) фойдаланганда, Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 144-моддасида келтирилган меъёлар асосида ҳисоблаб чиқил-ган уларнинг амортизацияси доирасида харажатлар қопланади (Т3-илово);

5.12.9. Иш берувчининг таклифига биноан ходим бошқа жойдаги ишга кўчиб борганда унинг кўйидаги қўшимча харажат-лари тўланади:

а) кўчиш ва мол-мулкни кўчириб бориш билан боғлиқ хара-жатлар;

б) янги жойда ўрнашиб олиш билан боғлиқ харажатлар;

в) ходим томонидан Иш берувчи билан келишиб қилинган бошқа харажатлар.

5.12.10. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлигининг 1992 йил 17 ноябрдаги 11/30-сонли қарори билан тасдиқланган «Фаолият тури ва мулк шаклидан қатъи назар корхона, ташкилот, муассасаларда кўчиб юриб ва қатнаб бажариладиган характер-даги ишлар учун устамалар тўлаш тўғрисида Низоми»га биноан ишлаб чиқариш заруриятига кўра (донинг яшаш жойига) кун-лик қайтишининг имконияти бўлмаган ҳолатларда) ходимнинг кў-чиб юриши ёки доимий иш жойидан узоқда бўлиши билан боғ-лиқ қўшимча сарф-харажатларини қоплаш мақсадида **кўчиб юриб бажариладиган характердаги ишлар** учун устамалар;

5.12.11. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлигининг 1992 йил 17 ноябрдаги 11/30-сонли қарори билан тасдиқланган «Фаолият тури ва мулк шаклидан қатъи назар корхона, ташкилот, муассасаларда кўчиб юриб ва қатнаб бажариладиган характер-даги ишлар учун устамалар тўлаш тўғрисида Низоми»га биноан хо-димнинг Корхонадан анча узоқда joyлашган объектларда бажар-иладиган ва ишдан ташқари вақтларда Корхона манзили (ёки йнгилик кетиш жойи)дан объектдаги иш жойига бориб келиш қатновлари билан боғлиқ ишлардаги қўшимча сарф-харажатлари-ни қоплаш мақсадида **қатнаб бажариладиган характердаги ишлар учун устамалар**;

5.12.12. Корхона (тармоқ)да кўп йиллик меҳнати учун иш ста-жижа биноан ходимнинг ойлик тариф ставкаси (лавозим масофи) га тўланадиган устамалар;

5.12.13. вахта услубидаги иш учун устамалар (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 1998 йил 28 ноябрда 551-рақам билан рўйхатдан ўтказилган «Узоқ масофада joyлашган ва ўта муҳим объектлардаги қурилиш-монтаж ишлари бажарилиши-нинг вахтали услуби ҳақидаги Низоми»га биноан);

5.12.14. ноқулай, оғир ва зарарли меҳнат шароитлари учун қўшимча тўловлар (иш жойларини шаходратлаш натижаларига кўра);

17

БУКЛАШ ЧИЗИГИ

КЇРҚИШ ЧИЗИГИ

КЇРҚИШ ЧИЗИГИ

д) _____;
е) _____;
ж) _____;

4.17. Таътил учун ҳақ тўлаш таътил бошланмасдан олдинги охириги иш кунидан кечиктирмай амалга оширилади.

4.18. Ходимнинг аризаюса биноан унга иш ҳақи сақланма-ган ҳолда таътил берилиши мумкин, унинг мuddати ходим билан **Иш берувчи** ўртасидаги келишувга биноан белгиланади, лекин у ўн икки ойлик давр мобайнида жами уч ойдан ортқ бўлмас-лиги керак.

4.19. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 150-мод-дасида кўрсатиб ўтилган ходимлар (1941-1945 йиллардаги уруш қатнашчилари ва имтиёзлари жиҳатидан уларга тенглаштирилган шахслар, I ва II гуруҳ ногиронлари, ўн икки ёшга тўлмаган яки ва ундан ортқ болани тарбиялаётган аёллардан ташқари яна куй-идаги ходимларга уларнинг хоҳишига кўра иш ҳақи сақланмаган ҳолда муқаррар тартибда 14 календар кунгача таътил берилади:

а) бегоб oila аъзосини парварийлаётган шахсларга;

б) 30 ёшгача бўлган ёш oila аъзоларига;

в) ишлаётган пенсионерларга;

г) _____;

д) _____;

е) _____;

ж) _____;

4.20. Меҳнат шартномаси бекор қилинганда (шу жумладан, унинг мuddати туғатиш муносабати билан ҳам) ходимнинг хо-ҳишига кўра, йиллик асосий ва қўшимча таътиллари бериб, ундан кейин меҳнат муносабатларини бекор қилиш мумкин. Бу ҳолда таътил туғатган кун меҳнат шартномаси бекор қилинган кун деб ҳисобланади.

4.21-банд тахрири иккита вариантдан бирида берилади.
4.21.а. Бюджет ташкилотлари ҳамда молиявий имконияти етарли бўлмаган нобюджет ташкилотларида;
«Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 12 но-ябрдаги ПФ-5574-сонли «2019 йилда расмий саналарни нишон-лаш даврида қўшимча ишлаймайдиган кунларни белгилаш ва дам олиш кунларини кўчириш тўғрисида»ги Фармони»га биноан 2019 йилнинг 2 январи, 22 март, 2 сентябри қўшимча дам олиш кунлари деб ҳисобланади.

Қўшимча дам олиш кунлари ҳар йили меҳнат таътилининг давомийлигини уч иш кунига қисқартириш ҳисобига қопланади, ҳар йили меҳнат таътили даврида сақланмадиган ўртача ойлик иш ҳақи миқдорини ҳисоблашда меҳнат таътилининг амалдаги даво-мийлиги ҳисобга олинмади, унга 2019 йил 2 январь, 22 март ва 2 сентябрдаги қўшимча дам олиш кунлари қўшилиди.

Ҳар йиллик меҳнат таътилининг давомийлигини қискарти-ришни ҳисобга олган ҳолда ҳам йиллик таътил давомийлиги

13

хизматларнинг) ва технологияларнинг тубдан янги турларини чиқаришни ривожлантириш;

энергия ва ресурслар сарфини пасайтириш, энергияни те-жовчи технологияларни ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш, қайта тикланадиган энергия манбаларидадан фойдаланишни кен-гайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш;

хомаёш, материаллар ва бутловчи қисмларни етказиб бе-рувчи ташкилотлардан меҳнат соҳасидаги асоссолувчи тамойил-лар ва ҳуқуқлар (касбаа уюшмаларига бирлашиш ва жамоа му-зокараларини олиб бориш ҳуқуқи, болалар меҳнати, мажбурий меҳнатни тақиқлаш, тенг аҳамиятли меҳнат учун эркак ва аёл меҳнаткашларга тенг ҳақ тўлаш, меҳнат муносабатлари соҳасида камситмаслик принциплари)га rioя этилишини талаб қилиш;
мославчан нарх-наво сиебатини амалга ошириш хусусида келишиб олдилар.

2.3. Корхона фаолиятини яхшилаш мақсадида **Иш берувчи:**

а) **Корхона** муваффақиятли фаолият юритишга, меҳнат ма-данияти ва интизомни кўтарилишига эришиш, ходимларнинг касб маоратини ошириш, тариф ставкалари ва ишбай баҳоларининг амалдагиларига нисбатан пасайишига йўл қўймастик;

б) ишлаб чиқариш дастурини бажариш учун меҳнат жамоа-сини моддий-техник ресурслар ва молиявий маблағлар билан ўз вақтида таъминлаб бориш;

в) меҳнат унумдорлигини юксалтириш, илғор тажрибани ўзи-лаштириш, фан ва техника ютуқларини амалиётга жорий этиш учун барча шарт-шароитларни яратиш;

г) ишлаб чиқариш дастурининг бажарилиши, **Корхонанинг** молиявий аҳволи ва олинган фойданинг ишлатилиши ҳақида меҳнат жамоасини мунтазам хабардор қилиб бориш;

д) **Корхонанинг** ўзида, зарур ҳолларда эса таълим муасс-асаларида ходимлар учун касбий тайёргарлик, бошқа касбга ўр-гатиш, малака ошириш ишларини олиб бориш (Касбий тайёр-гарлик, бошқа касбга ўргатиш, малака оширишнинг шакллари ҳамда бундай ўқувларни ташкил этиш шартлари, тартиби, зарур касблар ва мутахассисликлар рўйхати тегишли **Низомида** белги-лаб қилилади (2-илово));

е) касаначилик меҳнатини самарали ташкил этиш мақсадида касаначи билан тузилган меҳнат шартномасидаги ишларни ба-жариш учун зарур ускуналар етказиб бериш ва уларга техник хизмат кўрсатиш тизимини ташкил этиш, асбоблар, жиҳозлар, материаллар ва яримфабрикатлар билан таъминлаш, касаначи-ларни мажбурий тарзда техника хавфсизлигига ўқитиш ва ҳока-золарни назарда тутувчи барча шарт-шароитларни 3-иловада мувофиқ яратиш;

ж) жамоа шартномасини тузишга, унинг бажарилиши усти-дан назоратни йўлга қўйишга, шунингдек, Ўзбекистон Республи-касининг Меҳнат кодексига, бошқа қонунларида, **Корхонанинг** тасис ҳужжатларида, жамоа келишувларида ҳамда мазкур жа-

4

БУКЛАШ ЧИЗИГИ

КЇРҚИШ ЧИЗИГИ

чиқариш амалиётига раҳбарлик қилишга (асосий ишидан озод этилиб ёки этилмасдан) жалб қилинган юқори малакали ишчи-лар, раҳбарлар, мутахассислар меҳнатига ҳақ тўлаш тўғрисида Ни-зом.

23. Корхонада амалиёт ўтувчи олий ўқув юртлири талаба-ларининг ва касб-хўнар таълими муассасалари ўқувчиларининг меҳнатига ҳақ тўлаш тўғрисида Низоми.

24. Йил якунлари бўйича муқофотлаш тўғрисида Низоми.

25. Тенг ҳақ тўлашни таъминланадиган асосан аёллар ёки эркаклар банд бўлган касб ва лавозимлар рўйхати.

26. Тўлиқ моддий жавобгарлик ҳақида шартнома тузилиши лозим бўлган ходимларнинг тоифалари рўйхати.

27. Бевосита пул ёки товар бойликлари билан муомала қи-лувчи ходимлар томонидан ишлар биргаликда бажариладиган ва бунда жамоа (бригада) моддий жавобгарлиги жорий этиладиган бўлинмалар рўйхати.

28. Ноқулай меҳнат шароитларидаги ишларда банд бўл-ган ходимларга иш вақтининг қисқартирилган мuddати ҳамда ўзига хос, оғир ва ноқулай табиий иқлим шароитидаги ишларда ишловчилар учун йиллик қўшимча таътил кунлари.

29. Сўт (шунга тенг бўлган бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари), даволаш-профилактика озиқ-овқатини бепул олиш ҳуқуқини бе-радиган ишлар бўйича касб ва лавозимлар рўйхати.

30. Гигиена воситаларини бепул олиш ҳуқуқини берадиган ишлар бўйича касб ва лавозимлар рўйхати.

31. Махсус кийим-бош, махсус пойабзал ҳамда бошқа шахсий ҳимоя воситаларини бепул олиш ҳуқуқини берадиган ишлар бў-йича касб ва лавозимлар рўйхати.

32. Дастлабки тарзда ва кейинчалик вақти-вақти билан тиб-бий кўриқдан ўтказилиши ташкил қилинадиган касб ва лавозим-лар рўйхати.

33. Таътил учун қўшимча ҳақ тўлаш тўғрисидаги Низоми.

34. Меҳнат низолари комиссияси тўғрисидаги Низоми.

35. Меҳнат низолари комиссиясига унинг фаолиятини амалга ошириш учун Иш берувчи томонидан бериладиган хоналар, жиҳозлар, ташкилий техника ва бошқа моддий-техник воситалар рўйхати.

36. Моддий ёрдам кўрсатиш тўғрисида Низоми.

37. Корхона ходимларига уй-жой олиш учун фоиасиз сусда-лар бериш тартиби тўғрисида Низоми.

38. Мадаани-оммавий ва спорт тадбирларини ўтказиш сме-таси.

39. Касбаа уюшмаси қўмитасига касбаа уюшмаси фаолиятини амалга ошириш учун Иш берувчи томонидан бериладиган хона-лар, жиҳозлар, транспорт ва алоқа воситалари рўйхати.

40. Соғломлаштириш жамғармаси ёки корхонада тузилган шунга ўхшаш бошқа жамғарма тўғрисида Низоми.

45

БУКЛАШ ЧИЗИГИ

КЇРҚИШ ЧИЗИГИ

ганда;
3.6.3. _____;
3.6.4. _____;

Вактинча бошқа ишга ўтказишлар мuddати ишлаб чиқариш заруриятини келтириб чиқарган oilмларни бартараф этиш вақти ёки бекор туриб қолинишининг бутун даври билан белгиланади. Барча ҳоллари жамлаб ҳисоблаганда **Иш берувчининг** ташаб-буси билан ходимни вақтинча бошқа ишга ўтказиш мuddатининг чегараси йил давомида 60 кундан ошмаслиги лозим.

Ходим **Иш берувчининг** ташаббуси билан вақтинча бошқа ишга ўтказилган даврда унга бажараетган ишига қараб, лекин ав-валги ўртача иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда иш ҳақи тўла-нади.

3.7. Иш берувчи ходимларини оммавий ра-вишда ишдан озод этиш эҳтимоли тўғрисида камида _____ ой олдин тегишли касбаа уюшмаси органи ёки (камида икки) _____

ходимларнинг бошқа вакиллик органига ахборот тақдим этиш, ишдан озод этиш оқибатларини енгилаштиришга қара-тишан маслаҳатли ишларни амалга ошириш мажбуриятларини ўз зиммасига олади. **Иш берувчи, шунингдек, касбаа уюш-маси** оид олдин ҳар бир ходимнинг касби, мутахассислиги, малакаси ва меҳнат ҳақи миқдорини кўрсатган ҳолда, ишдан озод қилиш тўғрисидаги маълумотларни маҳаллий меҳнат органига ҳам маълум қилиш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

Корхона ходимларининг рўйхатига сонидан камида _____ фо-изининг бир вақтининг ўзида ишдан озод этилиши ходимларнинг оммавий равишда ишдан озод этилиши деб ҳисобланади.

3.8. Иш берувчи қисқартирилаётган ходимларни қайта тай-ёрлаш ва қайта ўқитиш ишларини ташкил этиш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

3.9. Ходимлар сони қисқартирилаётганда қисқартириш оқи-батларини юмшатишга қаратилган кўйидаги чоралар назарда ту-тилади:

а) ишдан бўшатиб олинган ходимларни иш билан таъминлаш учун кичик бизнес субъектларини таъсис этиш;

б) ўриндошликни, вақтинча ишлайдиган ходимлар сонини чеклаш, бир неча касба ишлашни тақиқлаш, фуқаролик-ҳуқуқий шартномалар бўйича бажариладиган ишларни жамоанинг ўзига бериш;

в) ходимларнинг хоҳишига кўра уларга иш ҳақи сақланмаган ҳолда қисқа мuddатли таътилар бериш;

г) қисқартириш тўғрисидаги оғохлантириш амал қилаётган даврда ходимнинг ўз хоҳиши билан меҳнат шартномасининг бе-кор қилинишини томонлар келишувига биноан оғохлантириш мuddатига мувофиқ келадиган пуллик компенсация тўлаш билан амалга ошириш;

8

БУКЛАШ ЧИЗИГИ

КЇРҚИШ ЧИЗИГИ

банд бўлганлик учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 15 сентябрдаги 263-сонли қарори билан тасдиқланган «Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг хароқатлаш хавфлилиги юзасидан аттес-тиқадан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низоми»га мувофиқ иш жойларини аттестация қилиш натижаларига кўра _____ кундан _____ кунгача (6-илово);

б) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 11 мартдаги 133-сонли қарорига биноан меҳнат шароити ўзига хос бўлган ишлар учун, шунингдек, ўта зарарли ва ўта оғир меҳнат шароити учун 12 кундан _____ кунгача (7-илово);

в) **Корхона** (тармоқ)даги иш стажн учун _____ кундан _____ кунгача 8-иловага мувофиқ;

г) раҳбар ва мутахассис кадрларга 9-иловада келтирилган лавозимлар рўйхатига биноан;

д) оғир ва ноқулай табиий-иқлим шароитларидаги иш учун _____ кундан _____ кунгача (10-илово);

е) _____;

ж) _____;

Насиба Шомуродга турмушга чиққанида ўн етти ёшли ўғринга қиз эди. Тўйлари анча дабдабали ўтди. Бир йилдан сўнг фарзандли бўлишди. Аммо никоҳлари қонуний расмийлаштирилмагани сабабли қизига туғилганлик ҳақида гувоҳнома олишолмади.

— Қўйвер, ҳаммасини бир кунда ўғрилаймиз, — деди Шомурод.

Аммо орадан ойлар, йиллар ўтса-да, бу масала очик қолаверди. Улар бир эмас, тўрт фарзандли бўлишди. Биринчи қизи мактаб ёшига етди. Мактаб маъмурияти гувоҳнома талаб қилди. Шу баҳона ҳамма фарзандларига гувоҳнома олишди. Болаларга оталик белгилатилди. Вақтининг югриклигини қаранг, ўн тўрт йил ўтибди-я. Насиба Шомуроднинг ҳамма камчиликларига кўз юмиб келди. Ёлчители ишмаслиги, қўпична маст бўлиб келишларига чидади. Ҳозир кўпчилик шундай деб ўзини овуларди. Болаларим отасиз қолмасин дерди. Тиним билмасди. Қўни-қўшнидан олган сутларни пуллаш учун тонг қоронгусида шаҳарга равона бўларди. Бу унинг турмуш тарзига айланганди.

Кутилмаганда Шомурод ажрашиш ниятини билдирди.

— Ашқол-дашқолингни йиғиб, болаларинг билан уйимни бўшатиб қўй, — деди шартта. — Мен уйланмоқчиман. Сен менинг хотиним эмассан. Уйда ҳеч қандай ҳақинг йўқ.

Насиба аввалига буни навбатдаги эркаликка йўйди. Шомурод эса андишани йиғиштириб, ёшгина жувонни уйига олиб келиб, у билан яшай бошлади. Насиба бошини қайси тошга уришни билмай қолди. Ота-онаси дунедан ўтиб кетган. Воқеадан хабар топган маҳалла оқсоқоллари Шомуродга насиҳат қилишди.

— Мен қонуний талаб қўйяпман, у менга бегона, уйимдан чиқиб кетсин, — деди «эр».

Кўпчиликнинг маслаҳати билан Насиба фуқаролик ишлари бўйича судга мурожаат қилди. Суд масалани ҳар

томонлама ўрганиб чиқди. Гарчи никоҳ қонун билан мустаҳкамланмаган бўлса-да, уйни биргаликда қуришгани, тўрт фарзанд борлиги инobatга олиниб, уй Насиба ва фарзандлари ҳамда

рим оталар алимент пули тўламаслик учун ўз фарзандларидан тониш ҳолатлари ҳам учраб турибди. Гап алиментда ҳам эмас. Асосий муаммо оила дарз кетаётгани, фарзандлар етим қолаётганида.

Норасмий никоҳ жамият учун хавфлими? Никоҳни қонуний расмийлаштирмаслик қандай оқибатларга олиб келиши мумкин?

Норасмий никоҳ жамиятга, ав-

растлик, уруш-жанжал авж олишига мисоллар кўп. Фарзанд тарбияси ўз ҳолига ташлаб қўйилади. Уясида кўрганини қилувчи бола ўспирин ёшдан эркин ҳаётга қадам қўйиб, ичишни, чекишни бошлайди.

Бунда жамият ҳам, оиланинг ўзи ҳам зиён-заҳмат кўради. Рўйхатларда қайд этилмаган оила, туғилгани эътироф қилинмаган болалар... Улар ўз ҳуқуқларини қандай ҳимоя қилишлари, қо-

лиги мумкин. Айниқса, келин томон бу масалага ҳар доим ҳушёр ёндашиши, никоҳ қайд қилинмасидан тўйга розилик бермаслиги керак. Чунки норасмий никоҳдан асосан аёллар жабр кўришмоқда. Ёшгина келинчақлар турли баҳоналар билан уйдан қувилмоқда. Қонуний никоҳи бўлмаганидан кейин ажрашиш ҳам осон-да.

Норасмий никоҳ — саломатлик учун ҳам зарарли. Маълумки, никоҳла-

Мулоҳаза
аниқ-равшан эди-ку, ахир!

Гапнинг индаллосини айтганда, норасмий никоҳ қонунларга ҳурматсизликдир. Буни қонунбузарлик десак ҳам бўлаверади. Тадбиркор фаолиятини рўйхатдан ўтказмасдан, ўн сўмлик маҳсулот сотса, бу ҳуқуқбузарлик сифатида эътироф қилиниб, унга жазо қўлланилади. Аммо никоҳини қонуний расмийлаштирмаслик учун ҳеч қандай чора белгиланмаган.

Шу ва бошқа қатор сабаблар норасмий никоҳга узил-кесил барҳам бериш заруратини туғдирмоқда. Бу борада Хотин-қизлар қўмитаси томонидан тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Маълумотларга қараганда, 2018 йилда қўмитанинг Хоразм вилояти бўлими томонидан шайрий никоҳ асосида турмуш кечираётган 3744 та оила аниқланиб, уларнинг 3259 таси қонуний расмийлаштирилган. Аслида, норасмий турмуш кечираётганлар бундан-да кўп бўлиши мумкин. Қолаверса, бу фақат Хоразм вилоятига хос муаммо эмас. Мамлакатимизнинг барча ҳудудларида шайрий никоҳ асосида турмуш кечираётганлар, фарзандларининг туғилганлиги қайд қилинмаган оилалар бор.

Биз қонун устувор мамлакатда истиқомат қилар эканмиз, қонунларга итоат қилишни ўзимиздан бошлашимиз зарур. Муқаддас деб таърифланган оила томон қадам қўяётган ёшлар унинг пойдеворини қонун билан мустаҳкамласа, кўргоннинг дарз кетиш эҳтимоли ҳам камайди. Бир ўйлаб кўринг-а, даракнинг тепасида мева осилиб турибди, шохга тирмашсангиз олишингиз мумкин. Аммо шох синган. Ушбу ҳолини кўра била туриб, ўз ҳаётингизни хатарга қўярмидингиз? Норасмий турмуш қуриш ҳам синиқ шохга кўр-кўрона тирмашишдай гап.

Муҳаббат Тўрабоева,
«Ishonch» мухбири

Матбуот анжумани

Президентимизнинг 2018 йил 12 декабрдаги «Техник жиҳатдан тартибга солиш, стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва метрология тизимларини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ижроси юзасидан «Ўзстандарт» агентлиги матбуот анжумани ўтказди.

Янги қулайликлар

— Олиб кириладиган истеъмол маҳсулотларини мажбурий сертификатлаш фақат Агентлик тизимидаги сертификатлаштириш идоралари зиммасида бўлиб, шу кунга қадар республика ва ҳудудий сертификатлаштириш идоралари томонидан 390 дона мувофиқлик сертификатлари берилди, — дейди Республика синов-сертификат маркази директори Ақилбек Мустафоев. — Синов (ўлчов) лабораторияларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш учун юқоридаги қарорга мувофиқ «Ўзстандарт» агентлиги тизимидаги лабораторияларни ривожлантириш, фаолиятини халқаро талабларга мувофиқлаштиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ўтган йиллар давомида Республика синов ва сертификатлаштириш маркази қошидаги озик-овқат маҳсулотларини синаш лабораториясига Кореянинг KOICA дастури орқали гранд ҳисобидан замонавий 3 дона синов ускуналари ўзлаштирилди. Ушбу ускуналар ёрдамида озик-овқат маҳсулотларининг хавфсизлик кўрсаткичлари аниқланади. Шунингдек, «Ўзстандарт» агентлиги ва Жанубий Кореянинг «SI RESOURCES CO LTD» компанияси билан автотранспорт воситалари, шу жумладан, газ-баллон ускуналарини техник кўрикдан ўтказиш бўйича лабораториялар тармоғини яратиш бўйича қўшма корхона тузиш юзасидан келишув имзоланди. Ушбу лойиҳага асосан 60,0 млн. доллар эвазига ҳудудларда 15 та лаборатория ташкил этилиши белгиланди.

Анжуманда маҳсулотларнинг экспорт салоҳиятини ошириш, экспорт қилинаётган давлатларда синов натижалари тан олиниши таъминлаш мақсадида агентлик томонидан синов лабораторияларини халқаро даражада аккредитациядан ўтказиш юзасидан олиб борилаётган амалий ишлар ҳақида ҳам кенг мутахассис ишдан четлатилгани айтиб ўтилди.

Анжуманда маҳсулотларнинг экспорт салоҳиятини ошириш, экспорт қилинаётган давлатларда синов натижалари тан олиниши таъминлаш мақсадида агентлик томонидан синов лабораторияларини халқаро даражада аккредитациядан ўтказиш юзасидан олиб борилаётган амалий ишлар ҳақида ҳам кенг камровли маълумот берилди.

Муқаддас РАЗЗОҚОВА,
«Ishonch» мухбири

Ютуқлар сири — изланишда

Дангара туманидаги «Аюбхон текстиль» масъулияти чекланган жамиятида замонавий технологиялар асосида эркалар ва болалар кўйлаги, пайпоқ ҳамда трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда.

Ички бозорга ҳар ойда 20-30 мингта сифатли маҳсулот етказиб берилиб, бунинг самараси ўлароқ корхонага яқинда замонавий пайпоқ ишлаб чиқариш дастгоҳлари ўрнатилди. Бу эса ишлаб чиқариш кўламини кенгайтириб, янги иш ўринлари яратилишига замин яратди.

Эришилаётган ютуқларнинг сири нимада? Бу саволга шундай жавоб бериш мумкин — харидор диди, талаби, бозор муносабатларини қадам-бақадам ўрганиб бориш. Дилшода Усмонова раҳбарлик қилаётган «Аюбхон текстиль» МЧЖда бу таъминот фаолиятининг асос-негизи ҳисобланади.

— Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига берилаётган имтиёз ва имкониятлардан фойдаланиб, хориздан

янги технологиялар келтириб ўрнатдик, — дейди МЧЖ раҳбари Дилшода Усмонова. — Бунинг натижасида маҳсулот сифати янада яхшиланиб, ишлаб чиқариш ҳажми бир неча баробар ортди. Ўз-ўзидан маълумки, иш кўлами кенгайгач, иш ўринлари сони янада кўпайди. Эндиликда пахтадан ип-калава ишлаб чиқарган ҳолда зарур хомашёни ҳам корхонанинг ўзида тайёрлашни йўлга қўйишни мўлжаллаб турибмиз. Бу маҳсулот таннархининг янада арзон бўлишига имкон яратади.

Элга нафи тегаётган, халқ дарди, ташвиши билан яшайётган ва меҳнат қилаётган тадбиркорларга танлаган йўлингиз ҳамиша ойдин бўлсин, деймиз.

Жамшид ЭРГАШЕВ,
«Ishonch» мухбири

Аукцион савдолари хабарномаси!

«KO‘CHAR MULK SAVDO SERVIS» масъулияти чекланган жамияти мўлкнинг бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибиди ўтказиладиган очик аукцион савдоларига таклиф этади

Очик аукцион савдоларига Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигининг 18.01.2019 йилдаги 01-23/69-сонли буюртмасига асосан Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги — ЎЗА ҳисобидаги қўйидаги автотранспорт воситаси такоран қўйилмоқда: 2009 йилда и/ч, «Эпика» русумли, д/р: 01 709 DFA бўлган автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси — 62 713 718 сўм.

Очик аукцион савдолари 2019 йил 12 февраль куни соат 11:00 да Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 42-уй манзилида ўтказилади.

2019 йил 12 февраль санасида аукцион савдоси бўлиб ўтмаган тақдирда такорорий аукцион савдолари 2019 йил 19, 26 февраль кунлари ўтказилади. Аукцион савдосида иштирок этиш учун буюртманомана расмий иш кунлари 12.02.2019 йилдаги савдо учун 11.02.2019 йилгача, 19.02.2019 йилдаги савдо учун 18.02.2019 йилгача, 26.02.2019 йилдаги савдо учун 21.02.2019 йилгача қабул қилинади. (13:00 дан 14:00 гача тушлик).

Аукцион савдоларида иштирок этиш истагида бўлган талабгорлардан: — «Аукцион ташкилотчиси» билан закат пули тўғрисидаги кели-

шув шартномасини тузиб, мўлк бошланғич баҳосининг 10 фоизи миқдорда закат пулларини тўлашлари; — жисмоний шахслардан — паспорт нусхаси, — юридик шахслардан — давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, устави нусхаси, шунингдек, савдода қатнашувчи ишончли вакил учун белгиланган тартибда тасдиқланган ишончнома тақдим этиши сўралади.

Аукцион савдоси қолибига 10 кунлик муддат ичида олди-сотида шартномасини тузиш мажбурияти юклатилади. Сотувчи томонидан мўлк учун тўловларни тўлаш муддати олди-сотида шартномаси тузилганда белгиланади.

Заказат тўлови учун реквизитлар: «KO‘CHAR MULK SAVDO SERVIS» МЧЖ, х/р: 20208000005028108001, «Қишлоқ қурилиш банк» АТБнинг Тошкент шаҳар минтақавий филиали, МФО: 00452, СТИР: 302523082.

Буюртманомаларни қабул қилиш ёки мўлк билан танишиш ҳамда қўшимча маълумотлар учун манзил ва телефон: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 42-уй. Телефон: +99890 2997707. E-mail: kmss.res@mail.ru.

«Аукцион ташкилотчиси» — «KO‘CHAR MULK SAVDO SERVIS» МЧЖ.

Гувоҳнома: № 006263

«KO‘CHAR MULK SAVDO SERVIS» масъулияти чекланган жамияти мўлкнинг бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибиди ўтказиладиган очик аукцион савдоларига таклиф этади

Очик аукцион савдоларига «Когон ёғ экстракция заводи» акциядорлик жамиятининг 22.01.2019 йилдаги 22-сонли буюртмасига асосан жамият ҳисобидаги қўйидаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда:

1-ЛОТ. 2008 йилда и/ч, «Chevrolet optra LS M/T» русумли, д/р: 80 682 EBA бўлган автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси — 48 000 000 сўм.

2-ЛОТ. 2007 йилда и/ч, «Nexia ДОНС M/T» русумли, д/р: 80 651 JAA бўлган автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси — 31 000 000 сўм.

3-ЛОТ. 1982 йилда и/ч, «Камаз-5320» русумли д/р: 80 655 JAA бўлган автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси — 47 000 000 сўм.

4-ЛОТ. 2008 йилда и/ч, «Lada 21074-110-30» русумли, д/р: 80 650 JAA бўлган автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси — 22 000 000 сўм.

Аукцион савдолари 2019 йил 26 февраль куни соат 11:00 да бўлиб ўтади.

2019 йил 26 февраль санасида аукцион савдоси бўлиб ўтмаган тақдирда такорорий аукцион савдолари 2019 йил 5, 12 март саналарида ўтказилади.

Аукцион савдосида иштирок этиш истагидаги талабгорлар диққатига!

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун буюртманомана расмий иш кунлари 26.02.2019 йилдаги савдо учун 25.02.2019 йилгача, 5.03.2019 йилдаги савдо учун 4.03.2019 йилгача, 12.03.2019 йилдаги савдо учун 11.03.2019 йилгача қабул қилинади. (13:00 дан 14:00 гача тушлик).

Аукцион савдоларида иштирок этиш истагида бўлган талабгорлардан:

— «Аукцион ташкилотчиси» билан закат пули тўғрисидаги келишув шартномаси тузиб, мўлк бошланғич баҳосининг 10 фоизи миқдорда закат пулларини тўлаш; — жисмоний шахслардан — паспорт нусхаси,

— юридик шахслардан — давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, устави

нусхаси, шунингдек, савдода қатнашувчи ишончли вакил учун белгиланган тартибда тасдиқланган ишончнома тақдим этиши сўралади.

Аукцион савдоси қолибига 10 кунлик муддат ичида олди-сотида шартномасини тузиш мажбурияти юклатилади. Сотувчи томонидан мўлк учун тўловларни тўлаш муддати олди-сотида шартномаси тузилганда белгиланади.

Заказат тўлови учун реквизитлар: «KO‘CHAR MULK SAVDO SERVIS» МЧЖ, СТИР: 302523082, МФО: 00115, «Қишлоқ қурилиш банк» АТБнинг Бухоро минтақавий филиалидаги ҳисобрақами: 20208000005028108002.

Буюртманомаларни қабул қилиш ёки мўлк билан танишиш ҳамда қўшимча маълумотлар учун манзил ва телефон: Бухоро шаҳри, И.Каримов кўчаси, 10-уй. (4-қават). Тел.: (65) 221-59-24. E-mail: kmss.res@mail.ru.

«Аукцион ташкилотчиси» — «KO‘CHAR MULK SAVDO SERVIS» МЧЖ.

Гувоҳнома: № 006263

Тадбиркорлик

Эълонлар

41 Замонамиз ҳангомаси.

– Кенжатайимиз сал нарсага шамоллайди, – дейди танишимиз. – У ётиб чиқмаган шифохона қолмади ҳисоб. Отнинг калласидек нарҳдаги дори-дармонлар тинкамизни қуритди. Охирги гал шифохонадан чиқаётганимизда врач уйда қўлаш учун бир талай дорилар рўйхатини тутқазди. Харид қилдик. Уйга келиб бир халта дори жуда кўп эмасми, деган ўйда улар билан таниша бошладим. Ёрлиғига «Колострум» (табиат мўъжизаси) деган ёзувли дармондори эътиборимни тортди. Таркиби билан танишиб ҳухим бошимдан учди. Бу оддийгина янги туққан сигир сути (аниқроғи, увизи) экан. Бир қутида 10 млдан 2 ампула. Нархи эса юз минг сўмга боради. Уйда икки бош соғин сигирим бор. Қаранг-а, дори-дармон ўз говмушларим елинида турган экан-ку. Мен лақма икки чой қошиғини 80 минг сўмга харид қилиб ўтирибман-а.

Демак, бугунги кунда ҳам тупроқ сотиб олганлар ҳолига тушиб қолаётганлар бор.

Изланиш. Аммо ҳулосага унчалик шонмай, бу борада чуқурроқ изланишга ҳаракат қилдик. Шу мақсадда Самарқанд шаҳридаги бир қатор дорихоналар билан қизиқиб кўрдик. Ҳақиқатан ҳам кўпиди чиройли қадоқланган «Колострум» дармондориси бор. Чет элники эмас. Ўзимизда – Тошкентда ишлаб чиқарилган. Бир қутида 10 млдан 2 дона ампула. Нархи Самарқанд дорихоналарида 78-80 минг сўм. Нима эканлигини қутидан англаш мушкул. Муштаҳкам қадоқланган. Очиб кўриш мумкин эмас. Фақат харид қилсангизгина ундаги сир-асрордан бохабар бўласиз. На илож, бир қутисини сотиб олиб, очиб кўрдик. Ичиди дорига таъриф берилган мўъжизагина китобчаси ҳам бор. Варақлаймиз. «Колострум нима?» сарлавҳаси остидаги би-тикларга кўз ташлаймиз. Келинг, уни тўлиғича келтирайлик. «Колострум (уни бирламчи сут ёхуд «оғиз сути» деб ҳам юртишадди) – бу бузоқни дунёга келтиргач, бир неча соат давомида сигирда ҳосил бўладиган ва таркибига кўра оддий сутдан тубдан фарқ қиладиган сутдир. XVIII асрнинг охирларидаёқ ўз даврининг таниқли шифокори Кристоф В.Хуфленд колострумининг янги тўғилган бузоқларнинг соғлиғи ва ўсишига ижобий таъсир кўрсатишини баён этган. Бугунги кунга келиб, бирламчи сут бузоқнинг омон

қолишига кўмаклашиши, яъни унинг таркибида мавжуд юқори концентралли имунологик ва ўсиш омиллари янги тўғилган бузоққа микроб, вирус ва бактерияларга қарши табиий эмлаш вазифасини ўташи ҳамда бузоқнинг ўсиши ва ҳаётий кучларини таъминлаб туриши олимлар томонидан исботланган».

Иккинчи бетдаги «Инсон сигир колострумидан фойдаланиши мумкинми?» сарлавҳаси остидаги маълумотларга назар ташлаймиз: «Инсон ва сигир колоструми ўз таркибига кўра деярли бир хил бўлганлиги ҳамда инсонга ҳам, сигирга ҳам бир турдаги касаллик қўзғатувчилар таъсир кўрсатиши сабабли, сигир колоструми, шубҳасиз, инсон учун фойдалидир. Шу билан бирга, сигир колострумида инсон колострумига нисбатан миллион маротаба кўпроқ имунологик ахборот мужассам. Бундан ташқари, сигир колострумидаги имунологик моддалар концентрацияси инсон қонидигидан қирқ маротаба зичроқдир».

таърифдан англадикки, бу доридан фойдалансангиз, бошқа дориларга сира ҳожат қолмайди. Ёш бўлсангиз куч-қудратга тўласиз, кекса бўлсангиз ёшарасиз... Гриппга чалинсангиз, бошингиздан 80 минг сўмни шундоқ айлантириб колострум харид қиласиз, тамом-вассалом. Ҳа-я, ундан неча кун фойдаланишни айтмабмиз-ку. Эсдан чиқарманг, даволаниш давомийлиги 10 – 30 кундан иборат. Нарӣ бурса, бир-икки миллион сўм бўлар. Бош-кўздан садақа. Нима дедингиз?

– Тўхтанг, тўхтанг, – дея хаёлларимизни бўлади ҳусусий дорихоналарда ишловчи Акбар исмли укашонимиз. – Бу дорини қўллаган шифокор ҳам, сотган дорихона ходими ҳам етказиб келувчи фирмалар томонидан рағбатлантириб келинади. Масалан, шифокор бир ойда юзта колострумга рецепт берса, юз минг сўмни қуртдек санаб олади. Биз ҳам қуруқ қолмаймиз.

Қаранг, дунё сир-синаотга тўлиб-тошган экан-у, биз беҳабар

Бундай дорилар анчагина. Маса-лан, «Хилобронх», «Алфасед», «Алфиммун», «Ливерфин» ва бошқалар. Маслаҳатимиз, сиз улардаги «БАД не является лекарственным средством» деган ёзувдан кўз юмсангиз бўлди. Уларни ёзадиган махсус дўхтирлар, етказиб келадиган фирмалар, қоғозини кўрсатиб «бонус» оладиган дорихоналар бор.

Зерикиб қолдингиз, чамаси. Энди энг зўрига келдик. Бўйнига ям-яшил олмани зарҳал боғлагич б и - лан боғлаб олган яна бир шифобахш дорига тўхтайлик. Н о м и я м зўр – «Фероглобин».

биёт институтига йўл олдик. Тиббиёт фанлари доктори, профессор Яхшиноор Аллаёров халтачадаги дориларимизни кўздан кечирди. У кишининг ҳам бу дармондориларга сира иши тушмаган экан.

– Заминимиз табиаи шу қадар бойки, унда унган ҳар бир гиёҳнинг минг бир хислати бор, – дейди профессор. – Аммо маҳаллий шароитда гиёҳлардан тайёрланган даммалар нархи жуда баянд, Бугун ўн-фирмалар налар ноти лаб, юзлаб дорихонами б и л а н шуғулланади. Битта

дорининг уч-тўрт хил нарҳда сотилаётганлигини кузатиш мумкин. Энг ачинарлиси, таъминот билан шуғулланаётганларнинг аксарияти тиббиётдан мутлақо хабари йўқ. Улар битта нарсани – кўпроқ дори-дармон ўтказишни, пул қилишни билишади, холос.

Профессордан ўтказиб бу соҳада бирор нарсa дея олмаимиз. Оддийгина пенцилин билан тузалиши мумкин бўлган беморга юз хил антибиотик тавсия қилинаётгани рoст гап. Таркиби бир хил бўлса-да, номланиши ва нархланиши ҳар хил дорилар ёмғирдан кейинги кўзиқориндек потирилаб кетган. Айтмоқчи, мана шу танишув бизни ҳам изланишга ундаб қолди денг. Биз ҳам битта дорини кашф қилдик. Шишачани водопровод сувига тўлдирамиз. Қутичага гўзал тоғлар, шарқираган булоқлар сувратини чизиб қўямиз. Номини жарандор «Тангемген» қўймоқчимиз. Тавсияси тайёр. Ҳар куни наҳорда юз грамм ичасиз. Ичакларга, ошқозон фаолиятига ижобий самара беришига қафилмиз. Ким инкор қила олади унинг шифобахш эмаслигини. Фақат қўтининг илғаш қийин бўлган жойига «БАД не является лекарственным средством» деган ёзувни киритамиз, вассалом. Бир кило гўштининг пулини берсангиз бўлди, биродар!

Нурилла ШАМСИЕВ,
«Ishonch» мухбири

«Кеб қолинг, бурга дори бор...»

Ана сизга кашфиёт. Китобчада қайд этилишича, колострум фақат Германия, Австрия ва Швециядан олиб келиниб қўлайтирилаётган сигирлардан олинаркан. (Тавба, ўзимизнинг маҳаллий сигирларимиз бунча ношуд бўлмаса-я. Ўзи қорни

эканмиз-да. Бугун дорихона мута-саддилари қўли-қўлига тегмасдан сотаётган дори воситаларидан бири «Нейразол» суюқлиғидир. Қутисига «юз фoиз табиий» деб ёзиб ҳам қўйилган. Тағин, қутиси остидаги билинар-билинамас, кўринар-кўринмас, «БАД не является лекарственным средством» деган ёзувга кўзингиз тушиб қолса, сира ишонманг. Чунки у русча ёзилган. Агар ҳақиқатан ҳам шундай бўлганида ўзбекча-лаб ҳам ёзиб қўйишларди. Сиз ичидаги қoғозини ўқинг. «Табиий ўсимликлардан таркиб топган ўзига хос ҳидга эга 150 мл. ҳажмдаги оригинал флаконларда...» Қўлланилишини қаранг: марказий ва вегетив асаб тизимлари бузилишида, узоқ давом этувчи стресс ҳолати, кучли ақлий ва эмоционал зўриқишларда, асабийлик эмоционал мувозанатсизлик ҳолатларида, ўйку ва психосоматик бузилишларда, климатикер синдромда ичасиз-у, отдай бўлиб кетасиз. Нархи арзон, Самарқандда 30-31 минг сўм атрофида. Барча ёшдаги кишиларга тавсия этилади. Фақат кишининг тасвир катталардан бир чой қошиқ камроқ ичishi керак экан.

Бўйинбоғининг ўзи ўн минг сўм тураркан. Дорихона ходимларининг айтишича, олмали бўйинбоғдан юз дона тўлаган кишига таъминотчи фирма вакили шу чоғ юз минг сўмни қуртдек санаб берармиш. Ўзи ҳам арзон – 48 минг сўмгина. Бизни лол қолдирган юқорида санаб ўтганларимизнинг барчаси қиммат эмас, атиги 30 минг сўмдан 50 минг сўмгача. Буларнинг барчаси махсус шифокор (нонини еган) тавсияси билан излаб бориб топиб келинадиган дорилар. Гарчанд уларнинг таркиби ўзимиз билган наъматак, ялпиз, кийик ўти, янтоқ, шувоқдан олинса-да, номлари жарангдор. Тўғри-да, «Саксовул» деб ёзиб қўйилган дорига ким ҳам қайрилиб қарайди. Мисол керакми, марҳамат. «Маккажўхори попуги» юқоридагилардан ўн баробар ортиқ шифобахш қувватга эга бўлса-да, беқадр. Атиги 2-4 минг сўм атрофида. Кўриниши ҳам дағалгина. Лекин минглаб одамлар бу беминнат кўмакчининг шайдоисига айланган.

Турли дорихоналардан тўплаган, нархи харидор этини жунжиктирадиган дори воситаларини кўтариб, Самарқанд давлат тиб-

Маънавий тарғибот

Қашқадарёлик ёшларга 41000 та китоб

Қашқадарё вилоятидаги мактаб ва олий таълим муассасалари учун ажратилган 36 номдаги ўзбек ва жаҳон адабиёти дурдоналари бўлган 41000 донa китоблар жамланмаси Ёшлар иттифоқининг вилоят кенгаши орқали ўз эгаларига етказилмоқда.

– Ушбу китоблар 1120 та мактаб ва 3 та олий таълим муассасаси кутубхоналарига етказилмоқда, – дейди Ёшлар иттифоқи вилоят кенгаши раиси ўринбосари Собиржон Мусулмонов. – Шунингдек, ёшлар етакчилари томонидан ҳар ойда ўқувчилар ўртасида ушбу асарлар мутолаасига бағишланган кечаларни ташкил этиш режалаштирилган.

Ўзбекистон ёшлар иттифоқи ҳамда Халқ таълими вазирлиги ҳамкорлигида амалга оширилган ушбу лойиҳа вилоятдаги барча умумтаълим мактабларининг кутубхона фонди янада бойиши, ёшлар ўртасида китоб мутолааси ва китобхонлик маданияти ошиши, уларнинг интеллектуал салоҳияти ва маънавий савиясини юксалтиришга катта хизмат қилмоқда.

Ахборот СОДИҚОВ

Глобаллашув фақат иқтисодий алоқаларнинг кенгайишигагина эмас, балки маданият ва тилга ҳам таъсир этади, уларнинг функционал хусусиятлари, тузулиши ва доираларини белгилаб беради.

«АВТАРКИЯ»
НИМАНИ АНГЛАТАДИ?
ёхуд тилимизга кириб келаётган чет сўзлар ҳақида

Мутахассисларнинг келтиришича, бугун дунёда йилига 30 га яқин тил глобаллашув натижасида ассимиляция ҳавфини бошдан кечирмоқда. Инглиз тили гегемонлиги таъсирида ўз функционал хусусиятларини йўқотмоқда.

Эҳтимол шу боис бугун дунёда «антиглобалистлар» деб аталувчи атама пайдо бўлди ва унинг тарафдорлари кундан-кун ошиб бормоқда.

Ўзбек тили – гўзал тил. Ундаги ажойиб ҳусусият интернационаллашувга, яъни чет тиллар билан бойишга мойиллигидадир. Бу ўзбек халқи бағрикенглигидан келиб чиқади. Шунинг учун бугун муомалада менежмент, кластер, лингвистика, мода, медиация, автаркия, аватар, клип, трансфер, прецедент, преференция, приап, супер-элитa, фентез, феномен каби чет сўзларни кўплаб учратиш мумкин.

«Менежмент» инглиз тилидан олинган, у бошқарув, ташкил этиш каби фаолият турини англатади. Бизда у кўпроқ

иқтисодий соҳада қўлланилиб, иқтисодий бошқарув фаолияти маъносини беради.

«Кластер» тўплам, жамланган, бир жойга йиғилган маъноларини англатади. Чет элларда у синф, гуруҳ ёки маълум бир

«Автаркия» – юнонча сўз, у ўзидан мамнунлиқни, ўз фаолияти, сўзи, ишидан шoд бўлишни англатади. Илмий адабиётларда у такаббурона бошқариш, фақат ўз ишини севиш, улуғлаш мазмунида ишлатилади. Манманлик – интеграциянинг зидидир.

хужжатлар тўпламига нисбатан қўлланилади. Бизда эса у маълум бир иқтисодий фаолият турларини жамланган тарзда ташкил этиш маъносидa қўлланилмоқда.

«Лингвист» ҳам инглиз тилида қарзга ёки маълум бир ҳақ эвазига фойдаланишга бериш маъносини англатади. Бу ломбард эмас, ломбард гаров қўйиш эвазига кредит ажратадиган муассаса,

Манзилмиз:
100165, Тошкент шаҳри,
Бухоро кўчаси, 24-уй.
E-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.
Газета «Ishonch»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Sharq» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида chop этилди. Корхона маъзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Тахририят ҳисобрақами:
2021 0000 0004 3052 7001,
АТИБ «Ipoteka bank» Яшнобод филиали,
банк коди: 00959, СТИР: 201133889, ОКЭД: 58130

Тадқиқот

тизим. Лизинг кўпинча автотранспорт воситаларини қарзга олиш ёки қарзга беришни билдиради. Лизингда шахс автотранспорт воситасини ўз мулкига айлантириши мумкин, ломбарддан олинган пул, қарз қайтариб берилиши шарт.

«Мобиль» французча сўз бўлиб тез, ҳаракатчан маъноларини англатади. Французлар тадбиркор кишини «мобиль одам» дейишади. Бизда у кўпроқ ахборот-технология воситаларига нисбатан қўлланилмоқда. Аслида «мобиль аҳоли қатлами» (мигрантлар, гастербайтерлар, ишбилармонлар), «мобиль тадқиқотчи», «мобиль ижодкор», «мобиль сервис» бўлиши мумкин.

«Планшет» ҳам французча сўз бўлиб, у тахтача ёки ёзув-чизувга мўлжалланган «доска»ча маъносини англатади. Французлар ўқув даргоҳларимизда қўлланидиган доскаларимизни ҳам планшет дейишади. Халқимиз унга мобиль алоқа, ахборот-технологиялар воситаси сифатида қарайди.

«Автаркия» – юнонча сўз, у ўзидан мамнунлиқни, ўз фаолияти, сўзи, ишидан шoд бўлишни англатади. Илмий адабиётларда у такаббурона бошқариш, фақат ўз ишини севиш, улуғлаш мазмунида ишлатилади. Манманлик – интеграциянинг зидидир.

Хуллас, юқоридagi ҳар бир сўзнинг келиб чиқиши, функционал хусусиятлари, амал қиладиган доиралари мавжуд. Уларни махсус тадқиқ этиш, ўзбек тилида чет тиллардан кириб келаётган сўзлар луғатини яратиш мароқли ва фойдали машғулотдир.

Виктор АЛИМАСОВ

Ён дафтардан

ТАБИАТИМИЗ ҚИЗИҚ

Истақларимизга тўғри келадиган ҳамма нарса бизга ёқимли кўринади. Уларга қарама-қарши нарсалар ёқимли бўлган тақдирда ҳам барибир ғашимизни келтиради.

ҚАЛБАКИ УЛУҒЛИК

Ясама улуғликнинг даъвогарлари аслида сохтакорлардир.

ЖОЗИБА ҚАЕРДА?

Сахийлик овоза этилса, яхшилик пеш қилинса, самимийлик ҳушoмада айланса – бу уч ноёб фазилат ўз жозибасини йўқотди деяверинг.

ДЎСТЛИК ФАЛСАФАСИ

Биз дўстлар бир-биримиздан ёрдам, муруват қутишга ҳақлимиз, лекин баъзида меъёрни унутиб қўямиз: иложсиз нарсаларни ҳам талаб эта бошлаймиз.

ҲАҚИҚАТ

Ёлғоннинг уруғини батамом қуритмасдан туриб, ҳақиқат майсасини кўкартириб бўлмайди.

КЎЗ ЁШИНГНИ ЯШИР

Иложи бўлса, кўз ёшингни фақат дастрўмол кўрсин.

ФАНГА ҲУРМАТ

Фан – хос одамлар бирров кириб, чиқади-ган қаср эмас – илм аҳлининг ота уйидир.

ОДДИЙ ТАЪРИФ

Одамзотни ҳайратга солувчи нарсаларнинг ҳаммаси ё табиатнинг ёки Яратгanning ёхуд инсониятнинг ижод маҳсулидир.

ЁШЛИК – БУЮК АФСУНГАР

Ёшларнинг энг кичик ғоялари ва ташаббусларини ҳам қўллаб-қувватлаш керак, зеро уларнинг замирида биз, катталар кутмайдиган мўъжизалар ётади.

ШОГИРДГА ЎГИТ

Устозингизга ёқиш йўлларини қидирманг. Ҳар хил баҳоналарни рўқач қилавермай, ўқинг, ўрганинг – билимингизни тинмай оширинг, берилган мавзу бўйича тадқиқотларни изчилик билан олиб боринг, топшириқларни вақтидан олдинроқ бажариб қўйинг... ва устозингга ёқдим деяверинг.

ГАП ИНТИЛИШДА

Нафақат етишса бўладиган, балки ҳеч қачон етишиб бўлмайдиган мақсад сари интилиш ҳам мақтовга сазовордир.

БОЛАЛИККА ҚАЙТИШ

Болалик даврим узоқлашмоқда, болалик «ёшим» ақинлашмоқда.

ҲАЁТИЙ АКСИОМА

Алмаштирилмайдиганлар йўқ – бетакрорлар бор.

МУАММО

Ўзини топмаган ўзгина қандай топсин.

ДАҲОЛИК КУШАНДАСИ

Даҳо олдидаги хавф – майдакашлар билан илакишиб қолишдир.

Мухаммад ТОШБОЛТАЕВ,
профессор

МУАССИС:

2007 йил 11 январда
Ўзбекистон Матбуот ва
ахборот агентлигида
116-рақам билан рўйхатта
олинган.

Бош муҳаррир
Ҳусан ЭРМАТОВ

Бўлимлар:

Касаба уюшмалари ҳаёти – (71) 256-64-69
Ҳуқуқ ва халқро ҳаёт – (71) 256-52-89
Миллий-маънавий қадриятлар ва спорт – (71) 256-82-79
Хатлар ва мухбирлар билан ишлаш – (71) 256-85-43
Маркетинг ва обуна – (71) 256-87-73

www.ishonch.uz сайти орқали Ўзбекистон
Республикаси Президентининг фармон ва
қарорлари, энг сўнгги янгиликлар, таҳлилий,
танқидий мақолалар, хабарларнинг тўлиқ матни
билан танишишингиз мумкин.

«Ishonch»дан олинган маълумотларда манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.
Муаллифлар фикри тахририят нуқтаи
назаридан фарқланиши мумкин.

Навбачи муҳаррир:

Т. Шернаев
Навбачи:
М.Раззоқова
Муҳасҳиб:
С. Шодиева
Саҳифаловчи:
Х. Абдумаликов
ЎЗА яқуни – 22:20
Топширилди – 02:50
Газета офсет усулида,
А-2 форматда босилди.
Ҳажми 4 босма табоқ.
Бўғиртма Г – 117.
29010 нусхада босилди.
Нашр кўрсатилди: 133